

NÆRINGSLIVSMAGASINET

NR. 03 • 2020 • ÅRGANG 26
LØSSALG: 79 KR

Rosenkilden

Vind eller forsvinn

Flere hundre milliarder skal investeres i havvind i Nord-sjøen i årene fremover. Hva gjør vi her på berget med det?

Side 8-15

KJØP BILLETTER

TIL VÅRENS MUSIKALSKE HØYDEPUNKTER

STAVANGER 4.-10. MAI 2020

SUSANNA «GO DIG MY GRAVE» : MIKE STERN & JAN GUNNAR HOFF QUARTET
HÅKON KORNSTAD MED STAVANGER SYMFONIORKESTER : FRIDA ÅNNEVIK
 & BJERGSTED JAZZENSEMBLE : **BILL FRISELL - «THE MESMERISTS»** : MULATU
 ASTAKE : KYLE EASTWOOD : SIGURD HOLE : **KETIL BJØRNSTAD & FRODE**
RØNLI - 30-ÅRSKRIGEN : HÅKER FLATEN & NILSSENS-LOVE'S GUTS
 AND SKINS OCTET : EDVARD HOEM & JOHN PÅL INDERBERG TRIO : **THOMAS**
DYBDAHL BAND : «IN A SILENT WAY» - TOR YTTREDAL, SIMEN KIIL
 HALVORSEN, FRODE ALNÆS, AUDUN ERLIEN, SVEIN OLAV HERSTAD , STEIN
 INGE BRÆKHUS OG RAYMOND S. LAVIK : GHOST-NOTE : REBEKKA BAKKEN
 BRIDGES MED SEAMUS BLAKE : **SILJE NERGAARD & ESPEN BERG** : KITCHEN
 ORCHESTRA MED TOBIAS KLEIN : **DAVID HELBOCK'S RANDOM/CONTROL**
 FRODE GJERTSTAD, STEN SANDELL OG STÅLE L. SOLBERG : PETTER WETTRE
 «MICHAEL BRECKER TRIBUTE» : **BENDIK HOFSETH BAND** : KIM MYHR,
 INGAR ZACH, CAROLINE BERGVALL MED QUATUOR BOZZINI : FERGUS
 MCCREADIE TRIO : JAZZINTRO : MOLE

Se maijazz.no eller last ned ny Mai:Jazz-app for billettbestilling og mer informasjon.

mai : jazz

INGE STEENSLANDS
STIFTELSE

Dinamo

HYLLEST TIL JONI MITCHELL

ANJA
LAUVDAL

MAGASINET ROSENKILDEN

Næringsforeningens magasin Rosenkilden kommer ut månedlig i et opplag på 14.000. Det distribueres til alle bedrifter og offentlige virksomheter i regionen. Rosenkilden skal være dagsordenssettende i regionens viktigste næringspolitiske saker og gjenspeile aktiviteten i medlemsbedriftene. Næringsforeningens nettside: www.naeringsforeningen.no.

KONTAKTPERSONER

TIPS: Egil Hollund, tlf: 992 93 700,

epost: hollund@naeringsforeningen.no

ANNONSER OG MEDLEMSKAP:

Randi Mannsåker, tlf: 464 12 959,

epost: mannsaaker@naeringsforeningen.no

MEDLEMSMØTER:

Inge Tone Ødegård, tlf: 458 54 130

epost: odegard@naeringsforeningen.no

KOMMENDE ARRANGEMENTER

MEDLEMSMØTER

10.03 Additive manufacturing day

10.03 Treffpunkt Jæren

12.03 Treffpunkt Stavanger

13.02 Digital markedsføring

16.03 Sosialt entreprenørskap

17.03 Lyse Elnett

18.03 High Wind 2020

20.03 FOLK 2020

24.03 Dronene er her nå

25.03 Introduksjonskurs i styrearbeid

27.03 Lederskolen

31.03 50/50 Likestillingsprogram

01.04 Bygg- og anleggsskolen

02.04 Lean-dagen 2020

For mer informasjon
og påmelding,
gå til naeringsforeningen.no.

STAVANGER CHAMBER INTERNATIONAL

10.03 Hospitality culture

11.03 Festival Season

17.03 Taxation seminar

18.03 High Wind 2020

20.03 Stavanger Startup Weekend

25.03 Visit Aftenbladet

01.04 Entrepreneur2020

For sign up,
go to rosenkilden.com.

Rosenkilden følger redaktørplakaten.

Ansvarlig redaktør: Harald Minge.

Redaktør: Egil Hollund.

I redaksjonen: Ståle Fråfjord, Lars Idar Waage
og Elianne Strøm Topstad.

Utgivelse/produksjon:

Næringsforeningen i Stavanger-regionen.

Telefon: 51 51 08 80.

Epost: post@naeringsforeningen.no.

www.naeringsforeningen.no

Opplag: 14.000.

Trykk/layout: Kai Hansen Trykkeri

Fotografer: Markus Johansson og
Henrik Moksnes.

Forsidefoto: Henrik Moksnes/BITMAP.

Årgang: 26.

Redaksjonen avsluttet: 28. februar

BILFRITT SENTRUM
side 22

MØT OLJEDIREKTØREN
side 28

EIKUND UT I VERDEN
side 38

Innhold

Hva gjør vi med vinden	8
Alle sier de ønsker gjenbruksmasse, men ingen bruker dem	16
Frykter grunnrenteskatt for havbruk	20
Bilfritt sentrum	22
Spaltisten: Andreas Melvær	26
Profilen: Ingrid Sølvberg	28
Made in Stavanger	32
Lær av de beste: Hinna Park AS	34
Bedriften: Eikund AS	38
Nye medlemmer siden sist	42
Spaltisten: Jens Aarup	45
Styrelederen	44
Energikommentaren	46
LUNCH	47
Stavanger Chamber Internationals	48
Arbeidsliv	50
Nytt om navn	52

To viktige månelandinger

Energinæringen har satt seg i førerretet når det gjelder to viktige månelandinger. Både flytende havvind, karbonfangst og lagring har et stort kommersielt og industrielt potensial. Toget går nå, men følger myndighetene opp og går det fort nok?

HARALD MINGE · Adm. dir. i Næringsforeningen

Equinor har inngått en intensjonsavtale med en rekke internasjonale aktører om et norskdrivet CO₂-lager under Nordsjøen. Det som i millioner av år har vært reservoarer for hydrokarboner kan vi nå bruke til CO₂-lagring. Prosjektet heter Northern Lights, og omfatter transport, mottak og permanent lagring. En månelanding for å redusere klimautslipp, men også et industrieventyr for Norge. I januar ble undersøkelsesbrønnen ferdigstilt. Equinor og partnerne Shell og Total vil undersøke om undergrunnen og steinformasjonene på 3000 meters dyp sør for Troll-feltet egner seg som CO₂-lager for Europa. Allerede sysselsetter prosjekter flere hundre personer. Oljedirektoratet har beregnet at reservoarvolumet på norsk sokkel i teorien er stort nok til å romme mer enn 80 milliarder tonn karbondioksid. Det tilsvarer dagens norske CO₂-utslipp i 1000 år. En ting er hva som er teknisk mulig. Fortsatt gjenstår spørsmålet om man kan lage en lønnsom verdikjede for CO₂-fangst og lagring.

En månelanding

Aker Solutions er involvert i flere storskala flytende havvind-prosjekter internasjonalt. For å eskalere utviklingen er det også tilfeller hvor man er inne på eiersiden. Equinor er i førerretet for prestisjeprosjektet Hywind Tampen som skal forsyne oljefeltene Gullfaks og Snorre med fornybar energi. I snart 20 år har selskapet jobbet med teknologien for flytende havvind. Bakteppet er at rundt 80 prosent av verdens vindressurser ligger på dypt vann som er uegnet for faste installasjoner. Investeringen er på rundt fem milliarder norske kroner. Norske myndigheter har gjennom Enova gitt tilsagn om støtte på inntil 2,3 milliarder kroner.

Igjen: En månelanding for å redusere klimautslipp, men også et industrieventyr for Norge.

Et veikryss

Norsk industri står i et historisk veikryss, men så langt har energiselskapene virkelig besvart oppgaven. Fra olje- og gassnasjon til en bredt anlagt energinasjon! Gradvis

transformasjon fra fossil til fornybar energi med å utnytte den teknologiske kompetansen som er bygget opp over 50 år! Det går svært fort, selv om noen alltid vil hevde det motsatte! Equinors opprinnelige mål var at 15 til 20 prosent av investeringene skal være innen fornybar i 2030, men dette forventes oppnådd allerede innen to til tre år. Fram til 2035 skal selskapet bygge halvparten av det som finnes i verden av havvind i dag, og øke med rundt 30 ganger. Et slikt tempo fra bransjen tvinger fram ekstraordinær handling fra myndighetene.

Argusøyne

For Stavanger-regionen følger vi denne utviklingen med argusøyne. Vi må ha to tanker i hodet samtidig: På den ene siden følge med på og påvirke at statlig aktivitet og selskapenes satsinger knyttet til dette får sitt «hjemsted» i Stavanger-regionen.

«Kan vi gjenta suksesshistorien og bygge opp et nytt industrieventyr etter samme mal som olje- og gassindustrien?»

Harald Minge

Vi skal likevel ikke bli for provinsielle, for på den andre side er «alt» som skjer av positiv, verdiskapende, nyskapende og klimavennlig aktivitet knyttet til norsk sokkel og fornyingen det norske petromaritime industrielle kompleks, grunnleggende positivt for vårt næringsliv.

De to industrielle månelandings-prosjektene som her omtales vil kunne få stor internasjonal betydning, både når det gjelder tilgang til ren energi og utslippskutt. Igjen kan norsk leverandørindustri eksportere unik teknologi som kan gjøre det mulig å

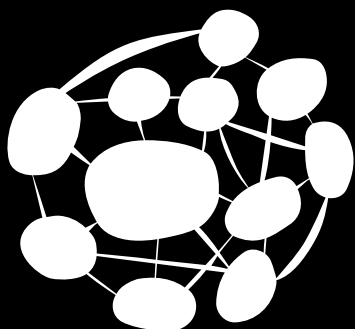
bygge flytende havvindparker i alle verdenshjørner. Samtidig vet vi at vi igjen kan høste av våre naturressurser fordi vi ute i havet vårt også har verdens beste vindressurser som kan eksporteres. Og når vi vet at svært mange av Europas industribedrifter nå søker løsninger for å få ned egne CO₂-utslipp, og at norsk industri med fangst- og lagringsteknologi kan være svaret, så er potensialet stort. Det blir også understreket i en omfattende Sintef-rapport, som anslår 50.000 jobber i havvind innen 2050 og 40.000 jobber i karbonfangst og lagring.

Et nytt industrieventyr

Kan vi gjenta suksesshistorien og bygge opp et nytt industrieventyr etter samme mal som olje- og gassindustrien? Bedrifter som satser og politikere som legger til rette. Et land som både har framsynte politikere og partier som evner å samarbeide om hovedlinjene i næringspolitikken, ressurser til å investere og mot til å gripe mulighetene. Budskapet fra næringslivet er klart: Nå går toget og vi må handle raskt! Utviklingen går fort i våre naboland som innenfor fornybar energi har vært flinke til å sette seg høye og langsiktige mål og nøye med å lage en helhetlig strategi for satsingene. Både innen flytende havvind og karbonfangst er det behov for storskalaprosjekter. At vi har et hjemmemarked er avgjørende for å utvikle den teknologien som vi tror at verden vil etterspørre framover.

Noen vil hevde at det er for dyrt med flytende havvind! På tross av betydelige kostnadsreduksjoner er det ennå ikke lønnsomt. Men bransjen sier at man ser den samme kostnadsutviklingen på flytende havvind som man har hatt med de bunnfaste installasjonene. Disse er i dag subsidiefrie. Hvis norsk industri skal være pionerer på dette området må vi tiltrekke oss aktørene nå, og vi kan ikke vente til prisene går ned ytterligere.

Industrien har allerede gått i front. I tillegg handler det om forskning, statlige virkemidler, reguleringer, forutsigbare rammebetingelser og noen helt nødvendige investeringsbeslutninger.

NÆRINGSFORENINGEN

Gir kraft til vekst

POSTADRESSE

Næringsforeningen i Stavanger-regionen,
Postboks 182, 4001 Stavanger
TELEFON: 51 51 08 80.
E-POST: post@naeringsforeningen.no

NÆRINGSFORENINGEN ER TIL STEDE I HELE STAVANGER-REGIONEN - FRA DALANE I SØR TIL RYFYLKE I NORD.

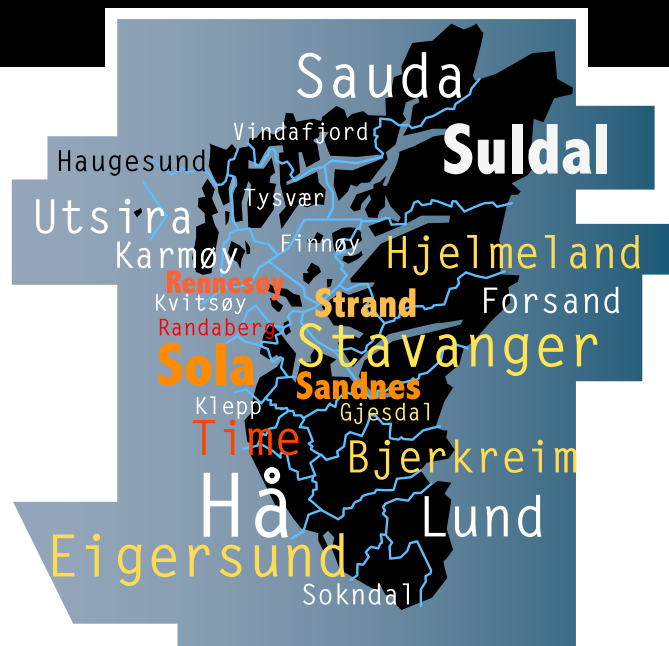
Næringsforeningen har 2.002 medlemsbedrifter, og over hele regionen har vi en lokal tilstedeværelse med egne ressursgrupper. Disse fungerer nærmest som lokalkontor og arbeider med lokale utfordringer, men i et regionalt perspektiv. Et grenseløst næringsliv i en stadig mer grenseløs region. Nå arrangeres det egne medlemsmøter i Egersund, Bryne, Gjesdal, Sandnes, Sola, Risavika, Randaberg, Rennesøy, i Ryfylke og selvfølgelig i Stavanger. Vi er på vårt aller beste når vi får til gode samarbeidsprosjekter – ofte sammen med det offentlige.

VISJON OG VERDIER

«Gir kraft til vekst» er Næringsforeningens visjon. Våre tre utvalgte verdier er «modig, dagsordenssettende og godt vertskap». Vertskapsrollen er sentral i en nettverksorganisasjon, og foreningen har lange tradisjoner i å ivareta rollen som samfunnsdebattant og pådriver for å ivareta medlemmenes interesser.

STRATEGISKE FOKUSOMRÅDER

Næringsforeningen har valgt ut sju strategiske fokusområder for perioden 2016 til 2020. De strategiske fokusområdene er infrastruktur, kompetanse, attraktivitet, energi, Den grenseløse smartregionen, Nye muligheter og havnæringene. Innenfor hvert område jobbes det med ulike prosjekter.

26 RESSURSGRUPPER

Næringsforeningen er i underkant av 15 ansatte, men ca. 250 medlemmer er organisert i foreningens 26 ressursgrupper. Disse jobber med spesifikke fagfelt som bygg- og anlegg, energi, teknologi eller matbransjen, eller de kan være geografisk basert. Ressursgruppene er viktige temperaturmålere blant medlemsbedriftene, og i egenskap av sin kompetanse og nettverk løfter de fram viktige saker og ulike prosjekter i samarbeid med administrasjonen. De bidrar også til høringsuttalelser, deltar i offentlige utvalg eller arrangerer medlemsmøter.

	RENNESØY Leder: Cato Østerhus. Tlf: 913 15 547 cato@oster-hus.no
	ENERGI Leder: Kyrre M. Knudsen. Tlf: 938 83 518 kyrre.knudsen@sr-bank.no
	FORNYBAR ENERGI Leder: Rune Hersvik. Tlf: 916 35 724 rune@vind.no
	BYGG OG ANLEGG Leder: Geir Endresen. Tlf: 934 42 960 geir.endresen@kruse-smith.no
	MAT Leder: Inger Lise Aarrestad Rettedal Tlf: 970 81 415, lise@klostergarden.no
	STAVANGER SENTRUM Leder: Arild Tvedt. Tlf: 906 35 442 arild.tvedt@tvedt-eiendom.no
	SANDNES Leder: Dag Halvorsen. Tlf: 982 67 702 dag@sig-halvorsen.no
	RISAVIKA Leder: Geir Øvrebo. Tlf: 900 79 096 geir.ovrebo@norseagroup.com
	FINNØY Leder: Cathrine Selvaag. Tlf: 905 36 673 cathrine@ryfylkekokken.no

	FORUS Leder: Hans Inge Skadberg. Tlf: 959 32 266 hansinge.skadberg@ikea.com
	GJESDAL Leder: Anniken Øgreid. Tlf: 990 14 409 anniken@alg-land.no
	JÆREN Leder: Gisle Høyland. Tlf: 415 13 585 gislehoey@gmail.com
	DALANE Leder: Geir Solve Hebnes Sleveland. Tlf: 924 10 233, geir@grand-egersund.no
	RYFYLKE Leder: Kjell Apeland. Tlf: 913 42 813 ka@hardangerrock.no
	DEN GRØNNE LANDSBYEN Leder: Bent Bergersen. Tlf: 924 47 789 randaberg@sport1.no
	INKLUDERENDE ARBEIDSLIV Leder: Ståle Johan Knutsen. Tlf: 982 38 827 sjk@allservice.no
	KREATIVE KOMMERSIELLE NÆRINGER Leder: Gabriel Schanche Gilje Tlf: 913 00 924 gabriel@holon.no

	KAPITALFORVALTNING Leder: Ole-Henry Slette. Tlf: 915 87 410 olsl01@handelsbanken.no
	SOLA Leder: Yngve Sørland. Tlf: 941 44 yngve.soerland@sr-bank.no
	INTERNASJONALE RELASJONER Leder: Per Hatlem. Tlf: 918 11 866 per.hatlem@lyse.net
	LEAN Leder: Kenneth Gilje. Tlf: 907 28 107 kenneth@gilje.no
	U37 Leder: Christian J. Friestad. Tlf: 467 61 166 christian.jerejian.friestad@rogaland-revisjon.no
	HÅNDVERKERE Leder: Rasmus Pollestad. Tlf: 908 23 154 jensgs@byggmestersoren.no
	REISELIV Leder: Gjermund Dahl. Tlf: 909 93 848 gjermund.dahl@choice.no
	50/50 Leder: Hanne N. Berentzen. Tlf: 900 234 23 hanne@ostehuset.no

NÆRINGSFORENINGENS STYRE

Ådne Kverneld
Leder

Grethe Skundberg
Nestleder

Anne Merethe
Skogland

Leif A. Lorentzen

Camilla Gjetvik

Ingvald Meland

Ragnar Tveterås

Dag Øyvind Meling

Arna Smistad

TIL LEIE: ORSTADVEGEN 128A – TIL LEIE/SALG

- Stor og moderne kombinasjonseiendom på Orstad for utleie.
- Eiendommen ligger i etablert næringsområde på Orstad i kort avstand til sentrale trafikk-knutepunkter på Nord-Jæren.
- Totalt BTA 5.606 kvm. Arealene kan tilpasses og justeres etter behov.
- Inntil 2.300 kvm. kontor med plass til 80 -100 arbeidsplasser.
- Inntil 4.000 kvm. verksted/produksjonshaller bestående av produksjon, sveisehall, finverksted og lager.
- Totalt 8 kjøreporter med ulik bredde og porthøyder.
- 8 meter takhøyde i verksted.
- Traverskran, 2 stk. 10 tonn. Krokhøyde cirka 7 meter.
- Vaskehall med oljeutskiller
- Gode parkeringsforhold på tomten.
- Eiendommen er regulert for kontor/lettere industri ihht. reguleringsplan for Industriområde N10 Orstad.
- Eiendommen er fristilt og kan leies ut i sin helhet til én eller flere leietakere.
- Salg av eiendommen vurderes.

Hva gjør vi med vinden?

TEKST: STÅLE FRAFJORD TEGNING: STÅLE ÅDLAND

Det blåser en kraftig havvind over store deler av Nord-Europa. Havnebyen Esbjerg – Stavangers vennskapsby på den danske veskysten – har tatt konsekvensen og seiler opp som verdens fornybar metropol til havs. Milliarder av kroner på størrelse med Norges oljefond kan bli investert i troen på at havvind allerede om 20 år er hovedkilden til kraftforsyningen i Europa. I Norge sitter staten mer eller mindre avventende på berget og skuer over et turbinfritt farvann langs norskekysten, men i Equinor er forventningene langt høyere. Selskapet vil satse opp mot 75 milliarder de nærmeste fire årene på havvind – det aller meste i andre land.

Har funnet gullgryten i havet

I mange tiår har byen Esbjerg høstet vekst og velstand fra naturens gullgryte utenfor kysten av Danmark. I dag er det naturfenomenet som lenge ble sett på som den største begrensningen, blitt selve løsningen.

Nær daglig tar havnedirektør i Esbjerg, Dennis Jul Pedersen, mot delegasjoner fra hele verden. Alle har samme mål. De vil lære mer om byens satsing på havvind. Den tidligere oljebyen er blitt verdens havvindmetropol, og planene øker i takt med ambisjonene.

– Havvind er et fantastisk vekstmarked, og vi er veldig optimistiske, sier Jul Pedersen og skuer ut over den voksende havnen.

Havnen i vennskapsbyen til Stavanger på sørvestkysten av Danmark, er allerede utvidet med om lag én million kvadratmeter. I 2026 skal den utvides med ytterligere en million.

I dag er 30 prosent av arbeidsplassene i Esbjerg kommune relatert til energi. Fortsatt arbeider det flere innenfor olje og gass enn med havvind, men mens andelen sysselsatte i havvind øker, går den tilbake i olje- og gassbransjen. Det merkes også i havnen. Bedriftene som er lokalisert her omsetter alene for 50 milliarder danske kroner.

– Havnen er en stor vekstmotor for hele området. I dag arbeider nær en tredjedel av de 17.000 som er sysselsatt i havnen med havvind, og om lag halvparten av skipsanløpene er knyttet til havvind. Ser man på arealene som er i bruk er havvind ti ganger større enn oljeindustrien på havnen i dag, og med de planene som foreligger for havvind i Danmark regner man med at det vil innebære 20.000 nye arbeidsplasser, sier Dennis Jul Pedersen.

Verdens største

Esbjerg er i dag verdens største havn for utskiping av vindmøller. 80 prosent av alle vindmøller som er plassert i Nordsjøbassenget, kommer fra Esbjerg havn. Den posisjonen byen har tatt, har ikke kommet av seg selv.

Borgermester i Esbjerg, Jesper Frost Rasmussen.

– Det er en entreprenørånd i regionen som har vært veldig viktig. Kommunen, havnen og næringsliv har alltid hatt samme fokus – fra fiskeri, til olje og gass og nå havvind. Vi er ikke i konkurranse med andre danske havner, men andre internasjonale byer, sier borgermester i Esbjerg, Jesper Frost Rasmussen.

Så langt har det vært snakk om to-tre prosjekter i året. Frem mot 2030 har antallet trolig økt til sju og etter den tid opp mot 20. Veksten i dette markedet er enormt.

– Vårt store konkurransefortrinn er kompetansen som selskapene her besitter, og tilgangen på store arealer, sier havnedirektør Jul Pedersen.

Konkurransefortrinn

Kystbyen Esbjerg ligger tett på markedene. De fleste havvindselskapene er lokalisert i havnen, og også produsentbedriftene av de ulike vindmøllekomponentene ligger i nærheten.

Aktiviteten omfatter hele forsyningskjeden. I havnen ligger verdens største flåte av mobile havnekraner og enorme mengder utstyr som 162 havnearbeidere er utdannet for å betjene. Store deler av den østlige havnen er forbeholdt lagring og opplasting av komponenter til vindturbinene, og i havnen foregår også transporten av arbeidere som driver installasjon- og servicearbeid ute på havvind-feltene. All denne aktiviteten kommer til å øke betraktelig de nærmeste årene med de planene som nå foreligger.

– Vi har så langt ingen norske havvindselskap som er etablert i havnen, men vi merker at norske rederier har fått øynene opp for de mulighetene som ligger i havvind. Mange av de skipene som ligger i havnen i dag er norske og har tidligere vært brukt i olje- og gassnæringen, sier Dennis Juul Pedersen.

Infrastruktur

Den første vindmøllen som ble installert utenfor kysten av Esbjerg for snart tjue år siden tok det 28 dager å installere. I dag tar det 11 timer. Det betyr også krav til større lagringsplass i havnen, og behov for utbygging. Komponentene til vindmøller

til havs blir også større. Det får konsekvenser både for maskiner og utstyr på havnen, og også veiene som brukes til å frakte komponentene til havnen. Det betyr i praksis bredere veier uten bruer og rundkjøringene med egen passasje for transportkjøretøylene.

– Det har vært og er utfordrende å etablere de fasilitetene som behøves innenfor havvind. Det kreves en stor havn, fleksibilitet og infrastruktur på veiene. Vi har fått laget en egen vei fra produksjonsstedene til havnen, men nå begynner andre utfordringer å melde seg. Blant annet knyttet til høyspentledninger som går over veien som må heves eller graves ned. Men havvind er veldig viktig for Esbjerg, og det vi kan i Esbjerg er svært viktig for Danmark, sier borgermester Jesper Frost Rasmussen.

Tiltrekkende

Esbjerg er som Stavanger med i organisasjonen Verdens energibyer, men

Havnedirektør Dennis Jul Pedersen.

Esbjerg er i dag verdens største havn for utskipping av vindmøller. 80 prosent av alle vindmøller som er plassert i Nordsjøbassenget, kommer herfra.

har lenge vært den eneste som har vært opptatt av offshore vind.

– Satsingen på havvind gjør at det er letere å tiltrekke seg unge og nyutdannede mennesker til Esbjerg. Byen fremstår som mer attraktiv, og på universitetet har vi flere og flere som velger å studere offshore vind. Jeg er veldig sikker på at dette er fremtiden. Men det krever samarbeid – også internasjonalt, sier Jesper Frost Rasmussen.

Det som bekymrer havnedirektør Jul Pedersen mest med de store planene som nå foreligger for havvind i Nordsjøen, er investeringene som må til i mange av dagens selskap.

– Det er den store forskjellen om man sammenligner med olje- og gassindustrien. Vindindustrien har et enormt stort marked om man ser fremover og vokser raskere enn noe annet, men det betyr ikke at man har et høyere profittmarked. Det er nesten motsatt. Jo lavere man kan få kostnadene ned, jo flere prosjekter kommer.

Energimetropol

Den lokale næringsorganisasjonen i Business Esbjerg arbeider hardt for at Esbjerg skal være Danmarks ubestridte energimetropol. Direktør Susanne Nordenbæk sier målet er å få aktørene i Esbjerg-området til sammen å skape fremtidens energiløsninger og et

Nordsjøens Silicon Valley for grønn energi.

– Danmark har vedtatt en ambisiøs nasjonal politikk om å redusere utslippene med 70 prosent innen 2030. Da må det drastiske tiltak til. Man har allerede vedtatt å bygge tre store havvindparker innen 2030 på 800 gigawatt hver som en del av et nasjonalt energiforlik. Den nye sosialdemokratiske mindretallsregjeringen ønsker å bygge enda flere. Nordsjøen er et naturlig sted å skape grønn energi ved hjelp av havvind. Vi har mye vind, en sikker forsyning og betingelsene for å etablere havvind er optimale, sier Nordenbæk

Kompetanse

Her spiller Esbjerg havn en vesentlig rolle som verdens største når det gjelder å samle, transportere og sette opp havvindmøller. Også fordi det er her at strømmen er billigst å produsere.

– Esbjergs posisjon skyldes både at den første havvindparken ble etablert her, optimale vindforhold, at flere

Direktør Susanne Nordenbæk i Business Esbjerg.

selskap var etablert her samt at Danmark tidlig valgte å bruke oljepenger til å subsidiere havvind. Det har ført til både investeringsvilje og innovasjon. Det man har vært flinke til i Esbjerg er at virksomheter som tradisjonelt har arbeidet som underleverandør innenfor olje og gass, har vært dyktige til å bruke sin kompetanse over i havvind. De fleste virksomheter arbeider i dag i begge sektorer. Det samme behovet har man kanskje ikke hatt i Stavanger. Vi har nok derfor kommet en del lenger enn Stavanger-regionen i transformasjonen mot en fossilfri energiforsyning i fremtiden, sier Nordenbæk.

High Wind 2020

Hva er potensialet i havvind og hvordan kan offshore vind bidra til et karbonnøytralt Europa? Det er hovedtema for en stor nasjonal konferanse om havvind som arrangeres i Finansparken i Stavanger 18.-19. mars. På konferansen møtes forskning, næringsliv og andre samfunnsaktører for å sammen diskutere nye løsninger innenfor energiproduksjon.

– Mangedobler investeringene

Dudgeon Offshore Wind – der Equinor er operatør – ble åpnet i 2017 og består av 67 turbiner. (Foto: Jon Arne Wold/Woldcam)

I løpet av de neste fire årene vil Equinor investere opp mot 75 milliarder kroner i ulike havvindprosjekter. Det er nær tre ganger mer enn hva selskapet har brukt på havvind til sammen de siste ti årene.

Det aller meste av investeringene selskapet gjør i fornybar energi i dag går til havvind, og først og fremst dreier det seg om prosjekter i andre land enn Norge.

I perioden 2009–2019 satset Equinor til sammen tre milliarder dollar på havvind. I 2020–21 vil innvesteringene øke til mellom 0,5–1 milliard dollar per år, et beløp som vokser til 2–3 milliarder dollar per år i 2022–2023. Det opplyser sier kommunikasjonssjef i Equinor, Eskil Eriksen.

I dag er selskapet involvert i prosjekter

utenfor kysten av England, Skottland, USA, Polen, Nordsjøen (Snorre/Gullfaks) og som partner i Arkona Offshore, i Østersjøen utenfor Tyskland, Donghae Windfarm, Sør-Korea og Cañadón León, Argentina.

– Havvindteknologien modnes raskt, og mange forventer at havvind vil spille en viktig rolle i fremtidens energisystem. Vindturbinene øker i størrelse som fører til økt effektivitet og lavere kostnader for utbygging av havvind, sier Eriksen.

Utviklingen innen havvind har vært drevet frem av europeiske land. Med

politisk støtte har EU bygget ut 20 gigawatt med havvindkapasitet for å øke andelen fornybart i energimiksen i Europa hvor gass og fornybart nå erstatter kullkraft og også atomkraft.

– I løpet av det neste tiåret venter vi at områdene i Nordsjøen og Østersjøen skal utvikle opptil 60 gigawatt i ny havvindkapasitet, sier kommunikasjonssjef i Equinor, Eskil Eriksen.

Ingen rammebetingelser

– Hva er hovedårsaken til at man per i

«Vår ambisjon er å utvikle oss til å bli en betydelig global havvindaktør i markeder som Europa og USA».

Eskil Eriksen

Equinor har tidligere satt seg et mål om å senke kostnaden for flytende vindkraft til 40 til 60 euro per megawatttime innen 2030, noe som tilsvarer rundt 39 til 59 øre per kilowatttime. Til sammenligning er vindkraft på land i Norge lønnsomt ved en kraftpris på rundt 30 øre kilowattimen.

Flere millioner hjem

– Hvor mange husstander vil forsynes med strøm i de prosjektene Equinor så lang er involvert i når utbyggingen er ferdig?

– For Dogger Bank har vi anslått at prosjektene forventes å levere elektrisitet tilsvarende forbruket til 4,5 millioner britiske hjem. Empire Wind i New York skal kunne forsyne 500.000 hjem i New York med strøm. Fra før leverer Equinor fornybar vindkraft til mer enn en million europeiske husstander.

– Hvordan prioriterer Equinor satsingen på havvind i forhold til andre fornybare energikilder?

– Vi satser mest på havvind og vår ambisjon er å utvikle oss til å bli en betydelig global havvindaktør i markeder som Europa og USA. Landbasert, fornybar energi utgjør i dag omtrent fem prosent av vår fornybarkapasitet, og vi vil gradvis bygge oss opp i utvalgte markedet. Så langt jobber vi sammen med Scatec innen solenergi på dette området, sier Eriksen.

Visjon

Nylig ble det kjent at Equinor og danske Ørsted skal lede en koalisjon av aktører som ønsker økt utbygging av fornybar energi til havs, inkludert havvind. Koalisjonen er et samarbeid mellom sivilsamfunnet, mellomstatlige institusjoner og industrien, og skal representere havvindsektoren i den globale dialogen om klimatiltak. Den vil bli ledet av Ørsted og Equinor. Gruppen omfatter også: CWind, Global Marine Group, JERA, MHI Vestas, Mainstream Renewable Power, Shell, Siemens Gamesa, TenneT og The Crown Estate.

Koalisjonen skal utarbeide en visjon for 2050, og komme med forslag til tiltak som industrien, finansinstitusjoner og myndigheter kan innføre for en bærekraftig opptrapping av havvindproduksjonen. Utgangspunktet er å kunne bidra til å nå FNs mål for bærekraftig utvikling og global avkarbonisering. De første resultatene vil bli kunngjort på FNs havkonferanse i Lisboa i juni 2020.

dag ikke har satset på prosjekter langs norskekysten?

– Equinor og partnerne på Snorre og Gullfaks-feltene satser på Norges første havvindpark Hywind Tampen, som også er verdens største flytende havvindpark. Rammebetingelsene for å utvikle øvrige havvindprosjekter har ikke vært på plass i Norge. Norge har svært gode vindressurser til havs og en svært kompetent maritim næring som kan utvikle havvindparker. Derfor er det spennende at norske myndigheter nå utreder muligheter for havvindutbygginger i Norge, sier Eriksen.

Regjeringen har åpnet for to havvindprosjekter langs norskekysten – Utsira Nord og Sandskallen-Sørøya nord. Det dreier det seg om flytende havvindturbiner, og begge er interessante for Equinor. Selskapet var allerede i 2001

involvert i Hywind, demo-prosjektet ved Utsira, og gikk senere inn i Hywind Scotland som startet produksjonen i 2017. Men det er nå at investeringene begynner å ta av, og for Equinor handler det i første rekke om flytende havvindprosjekter.

Mer konkurransedyktig

Havvind har blitt stadig mer konkurransedyktig. Blant de prosjektene som vil bli bygget ut uten subsidier er blant annet fra Vattenfall i Nederland og Ørsted (tidligere Dong Energy) i Tyskland. Mange prosjekter krever fortsatt subsidier for å være lønnsomme, men kostnadene fortsetter å falle i takt med utviklingen av industrien.

Så langt er det bygget ut havvind for mange hundre milliarder kroner i land som Storbritannia og Tyskland, og både USA og Asia satser nå tungt på havvind.

– Lite konkurransedyktig

Det internasjonale energibyrået (IEA) mener at vindenergi kan dekke 30 prosent av Europas energiforbruk i 2050. Det forutsetter en gigantisk utbygging av havvind i Nordsjøen. I Danmark satses det stort, i Norge er staten lunken.

Statkraft mener utbygging av havvind langs norskekysten ikke er nødvendig for å møte kraftbehovet i Norge i overskuelig fremtid, og vil heller satse på at det legges til rette for virkemidler og støtteordninger til norsk industri som kan bidra til teknologiutvikling.

De får langt på vei støtte fra olje- og energiminister Tina Bru (H).

– Regjeringen er for utbygging av lønnsom fornybar energi både til lands og til havs. For vindkraft til havs ser vi en rask teknologiutvikling og lavere kostnader. Derfor har Olje- og energidepartementet foreslått en åpning av to områder for havvind, samt at vi ba om innspill til et tredje område. Likevel er det slik at vi har et betydelig kraftoverskudd i Norge, noe som gjør det svært krevende å få lønnsomhet i store utbygginger siden både pris og etterspørsel er lav. Derfor er det internasjonale markedet for havbasert vindkraft veldig viktig for norske leverandører på kort sikt. Det er gledelig å se at norske leverandører også vinner kontrakter, og at Equinor står som utbygger for store havvindparker blant annet i Storbritannia og USA, sier Tina Bru.

Store mål

Like før jul offentliggjorde vindbransjens egen organisasjon Wind Europe en

rapport som peker på at Norge og de andre nordsjølandene kan bygge ut store havvindfelt i Nordsjøen. En viktig forutsetning er å styrke kraftnettet til Europa og bygge opp en solid leverandørkilde. Rapporten bygger på EUs mål om et karbonfritt Europa innen 2050 og peker på et mål om produksjon av om lag 400 gigawatt fra havvind. Til sammenlikning bygges det i dag om lag tre gigawatt havvind årlig i Europa.

Norges andel av en fremtidig utbygging blir i rapporten satt til 30 gigawatt. Da må nettkapasiteten til Europa økes, og halvparten av denne strømmen eksporteres.

Dersom målene skal realiseres, må det enorme investeringer til. I rapporten som Wind Europe har fått utarbeidet, anslås

investeringene i havvind og utbygging av kraftnettet årlig til å måtte øke fra cirka 60 milliarder i 2020 til 230 milliarder i 2030 og nær en fordobling etter 2030.

Posisjon

Både rederiforbundet, bransjeorganisasjonen Norwea og Norsk Industri er blant dem som har etterlyst fortgang og konkrete prosjekter for havvind langs norskekysten. Norsk industri mener Norge kan ta posisjon som verdensledende innenfor flytende vindkraft. Olje- og energiminister Tina Bru er enig i at vindkraft til havs, både bunnfast og flytende, byr på store muligheter for norske bedrifter, og viser til at Norge kan bygge på unik erfaring fra olje- og gassnæringen, skipsfart, verftsindustri og fornybar energi.

– Markedet er her globalt. Havvind er et marked i stor vekst, der norske bedrifter har gode forutsetninger for å lykkes. Mange norske selskap har relevant kompetanse, teknologi og erfaring fra petroleumssektoren og fornybar energi til å hevde seg i konkurranse internasjonalt. Til tross for rask teknologiutvikling og fallende kostnader er det lite sannsynlig at havvind kommer til å være konkurransedyktig sammenlignet med annen fornybar energiproduksjon på land i

Olje- og energiminister Tina Bru
(Foto: OED – NTB Scanpix)

Norge med det første, men vi har foreslått å åpne to områder for prosjekter også i Norge, sier Bru.

Oppmerksomhet

Olje- og energiministeren mener at regjeringen vise havvind stor oppmerksomhet, og viser til at man har foreslått områder for åpning, og har hatt på høring forslag til forskrift som blant annet klargjør hvordan man kan søke konsesjon for havvindprosjekter.

– I tillegg mener jeg vi har et godt virkemiddelapparat der myndighetene støtter opp under en offensiv satsing på havvind. Enova har ordninger som kan finansiere demonstrasjonsprosjekter, og har gitt tilsagn om 2,3 milliarder kroner i støtte til Hywind Tampen. Vindkraft til havs er også et satsingsområde i Energi21, vår nasjonale strategi for forskning, utvikling og kommersialisering av klimavennlig energiteknologi. I de siste ti årene har det blitt bevilget over 500 millioner kroner til forskning innen havvind gjennom Forskningsrådets programmer. Det inkluderer to egne forskingssentre, sier Bru.

Flere land

Storbritannia, Danmark og Tyskland er blant de landene i Nord-Europa som satser tungt på havvind. Vindparkene

Illustrasjon av Hywind Tampen-prosjektet i Nordsjøen (Foto: Equinor)

til havs blir større, teknologien bedre og kostnadene har falt. Det internasjonale energibyrået mener havvindmarkedet kan bli femten ganger større i løpet av de neste 20 årene og tror de samlede investeringene i havvind kan komme opp kan komme opp i 1000 milliarder dollar frem mot 2040 og vil bli en betydelig bidragsyter til det globale behovet for energi på relativt få år.

Equinor er et av de norske selskapene

som de senere årene har satset på havvind, og også Aker er involvert i prosjekter globalt.

Konsulentselskapet Menon Economics vurdert i fjor høst verdiskapingspotensialet som ligger i en norskbasert industri for flytende havvind, og slo der fast at markedet for flytende havvind har et betydelig vekstpotensial og en verdiskapning på nær 120 milliarder kroner frem til 2050.

Gode rammer skaper gode opplevelser. Velkommen til oss.

I Herbarium finner du mange kjekke butikker stappfulle med alt du trenger. Gjør unna en hyggelig uke-, helg- og festhandel hos oss.

ca 400 parkeringsplasser totalt
Herbarium P-anlegg & P-Kyrre
Direkte innkjøring til P-Kyrre U8
via Herbarium P-anlegg

HERBARIUM
HERBARIUM.NO

Alle sier de ønsker gjenbruksmasser, men ingen bruker dem

Gjenvinning av overskuddsmasser er svært bra for miljøet. Staten, fylket og kommunene er enige, men likevel ble Veldes miljøanlegg kun utnyttet fem prosent av kapasiteten i 2020. For få kunder, mener de.

TEKST: LARS IDAR WAAGE

I en konferansesal på Quality Hotel Sola Airport er rundt 120 deltakere samlet. Fra det offentlige, politikere, organisasjoner, forskere, bergverks-industrien og entreprenørbransjen. Temaet er sirkulær økonomi og gjenbruksmasser. Altså å bruke byggemasser om igjen. Stemningen er ikke til å ta feil av: Alle ser positivt på å bruke massene på ny, noe som vil gi et kutt i klimagassutslipp på 90 prosent sammenlignet med ny pukk.

– Mange spør seg om man klarer å få det rent, og svaret er ja. Ved å rense og fraksjonere massene får man ut velgraderte, fine produkter som er en veldig stor ressurs, sier Christian John Engelsen som er seniorforsker ved SINTEF.

Konservative

Seniorforskeren trekker frem hvor god kvalitet disse massene har, og at den ikke står noe tilbake for ny pukk. For betong er det enda bedre, fordi gjenvunnet betong binder CO2 langt bedre enn ny. Engelsen har jobbet med problemstillingen over flere år sammen med blant annet Velde og Universitetet i Agder. Men skepsisen i markedet finnes. Det innrømmer også Kjersti Ohr fra Sandnes kommune. I Sandnes byttes rørledninger ut over hele kommunen og i sentrum av byen er det store utfordringer med grunnen og problemstillinger knyttet til stabilitet og helning. Kommunen har derfor valgt å ikke bruke gjenbruksmasser på akkurat dette arbeidet.

– Vi har vært erkekonservative akkurat her, fordi vi vil være helt sikre og har ikke et ønske om å grave opp igjen før det har gått minst 150 år. Men i det videre arbeidet i bolig-gater har vi brukt massene vi har gravd opp, om igjen. I et prosjekt til høsten

skal vi forsøke med gjenbruksmasser slik at vi gjør egne erfaringer. Håndtering og gjenbruk av masser vil også være en del av den kommende klima- og miljøplanen, forklarer hun.

Uvirksomt

Ute på Kylls i Sandnes, rett etter avkjørselen til Sviland, ligger det store anlegget til Velde. For flere år siden investerte de stort i dette miljøanlegget som i praksis tar i mot brukte masser som vaskes og sorteres til nye og fullt brukbare masser som kan brukes. Egil Velde viser rundt på anlegget som står uvirksomt i dag igjen. I 2019 ble anlegget kun brukt fem prosent av totalkapasiteten. Over én million tonn kan anlegget levere i året, men 2019 bød kun på drøye 43.000 tonn. Lite brukte masser inn, gir lite ut. Og kundene uteblir, markedet har ikke vært som de forventet. De store offentlige aktørene legger heller begrensninger på bruk av miljømasser enn å oppfordre til bruk i sine kontrakter.

Egil Velde, konsernleder i Velde.

Christian John Engelsen er seniorforsker i SINTEF og har sett nærmere på gjenbruksmasser. Han er ikke i tvil - gjenbruksmasser er like gode produkter, til en lavere pris og med samme kvalitet som nye masser. Samtidig med en betydelig miljøgevinst.

– Fra vårt perspektiv er det ingen tvil om at det offentlige, med staten, fylket og kommunene, må gå gjennom hvilke krav de setter til prosjektene. Det er et paradoks at de som krever at man tenker miljø i alt annet, plutselig ikke er så opptatt av det selv, sier konsernlederen.

Må dokumentere

Ny rørt teknologi, med såkalte fotrør, kan omfyllingsmasser benyttes i mye større grad enn ellers, skriver Skjæveland Cementstøper på sine hjemmesider. Faktisk anbefaler de at det brukes miljømasser som grunnlag for disse rørene, både fordi den har samme kvalitet, litt lavere pris og er bra for miljøet. Under seminaret kom det frem at disse massene egentlig er rimeligere. Medarrangør Grønn by mener dette er svært interessant.

– Ja, økonomien i gjenbruksmasser må få økt fokus. Når det kommer fram under seminaret at det faktisk er billigere, så bør man gå i gang med å dokumentere dette, sier Elin Schanche, daglig leder i Grønn by.

Hun er glad for at dette møtet mellom bransjen og det offentlige kom i stand, og håper man kan få en langt bedre dialog rundt tematikken.

– Først må det være en tettere dialog mellom de offentlige aktørene og bransjen.

Det offentlige innkjøpsregimet må brukes på en slik måte at også gjenbruksmasser av høy kvalitet kan være et reelt alternativ, og bransjen må kunne dokumentere kvaliteten på gjenbruksmasser, sier hun.

Regionalt anlegg

I desember 2017 vedtok Fylkestinget

«Ved å rense og fraksjonere massene får man ut velgraderte, fine produkter som er en veldig stor ressurs».

Chrístian John Engelsen, SINTEF

«Regionalplan for massehåndtering på Jæren 2018 - 2040». En plan med mål om en bærekraftig håndtering av masser fra bygge- og anleggsaktivitet i regionen. I planen står det:

«Ønsket er at «masseplanen» skal endre

måten omgivelsene våre skapes på, fra dagens praksis der overskuddsmasser blir sett på som avfall, mot utvikling av en ny næring og nye arbeidsplasser der massene er en ressurs som tilfører samfunnet verdier. Gode masser bør brukes om igjen, eller bli til nye produkter. Da sikrer vi også at landbruksområder og naturverdier på Jæren ikke blir ødelagt». Et av punktene i planen er opprettelsen av et regionalt mottaksapparat.

– Jeg håper at vi om ikke lenge er i en situasjon der vi kan bruke disse massene om igjen flere ganger. Det er målet med planen, sier Steinar Eldøy, fagleder for miljø- og ressursforvaltning i Rogaland fylkeskommune.

For Egil Velde er det gode nyheter. I mars starter også arbeidet med å skifte ut en felles avløpsledning, og bytte av vannledning i Liveien på Hinna. Her skal Nordbø Maskin gjøre gravearbeidene som en del av et forskningsprosjekt i regi av SINTEF. Stavanger kommune er oppdragsgiver og Velde skal levere massene.

– Vi i Velde er svært positive til at Stavanger kommune prioriterer å kjøre et fullskalaprojekt med bruk av miljømasser, og vi håper dette fører til regulær bruk av disse i fremover, sier Egil Velde.

Anlegget hos Velde som renser og sorterer gjenbruksmassene.

CLOSE TO *opportunities*

NYE UTSIKT(ER) PÅ STRANDKAIEN

Her er det storslagen utsikt for ...

- Nye ideer
- Nye visjoner
- Nye tanker
- Nye innslag

I ett av byens mest karakteristiske bygg i sentrum har vi opptil 1 000 kvm til leie. Lokalene ligger i andre etasje.

Har du andre ideer, visjoner og tanker enn kontorbruk, kontakt oss:

Eivind Hornnes – 909 66 155 – eh@stavanger.havn.no
Petter Hult – 926 25 112 – petter@stavanger.havn.no

stavangerhavn.no

Frykter grunnrenteskatt for havbruk

Atle Eide frykter at en grunnrenteskatt på lakseføringen vil påvirke innovasjon og investeringene kraftig, i negativ retning.

SalMar håper å starte byggingen av et offshore havbruk senere i år, til en pris på halvannen milliard kroner. En grunnrenteskatt vil påvirke innovasjonen og investeringene innen havbruksnæringen, mener Atle Eide.

TEKST OG FOTO: LARS IDAR WAAGE

Havbruksskatteutvalget la i fjor høst frem et forslag om at det innføres en særskatt for havbruk og at skattesatsen settes til 40 prosent. Forslaget ble ikke godt mottatt av næringen, som frykter at dette kan få store konsekvenser for flere selskaper og mindre steder i distriktene. Under et møte på Rosenkildehuset gjentok Atle Eide, styreleder i Salmar, sine bekymringer.

– Næringen står overfor store investeringer, spesielt offshore. Det vil si at vi skal bygge anleggene langt fra land, som er bedre for miljøet og gir bedre vilkår for laksen, sier Eide.

Enorme investeringer

Han mener også at mange av argumentene som brukes i debatten handler om feil bruk av tall og at det tidvis henvises til «fake news».

– Påstanden om at 97 prosent av konsesjonene er gitt bort av staten er ikke helt korrekt. Man glemmer å nevne at nesten samtlige av de som fikk konsesjonene har gått konkurs. De som driver i dag har

kjøpt disse konsesjonene. De siste årene er alle nye konsesjoner auksjonert bort fra staten, forklarer han.

Imidlertid er han mest bekymret for de utfordringene som kommer i fremtiden. Norsk laks har et stort potensiale både nasjonalt og internasjonalt, og målet er at Norge skal kunne femdobble produksjonen innen 2050. Dette krever betydelige investeringer i ny teknologi, spesielt med tanke på at produksjonen i stor grad skal flyttes langt til havs.

– I disse dager sitter det ingeniører og jobber med utviklingen av Smart Fish Farm her i Stavanger, som blir et gigantisk anlegg. Hele Goliat-plattformen får plass inni denne konstruksjonen, forklarer Eide.

Dersom alt går etter planen vil de starte byggingen av anlegget til høsten, et anlegg som har en prislapp på 1,5 milliarder kroner. SalMar håper prisen vil gå ned ettersom anlegget kommer i serieproduksjon.

– Likevel må vi nok regne med en pris på rundt en milliard per anlegg. I tillegg må vi utvide kapasiteten, teknologien på smoltanleggene og innen foredling. De totale investeringene er enorme, sier styrelederen.

Lite beslag på havareal

Eide er heller ikke enig i at noen få eiere sitter igjen med store utbytter og at selskapene nesten ikke betaler skatt. Han mener store deler av utbyttene investeres i næringen, gjerne gjennom andre selskaper.

– For SalMars del så går en drøyt milliarder kroner inn til felleskapet via skatt fra ansatte, selskapskatt, eiendomsskatt, kildeskatt og arbeidsgiveravgift, hvert år. I tillegg har eierne reinvestert store deler av utbyttet i andre havbrukselskaper de siste årene, sier Eide.

I dag legger havbruksnæringen beslag på rundt 418 kvadratkilometer i hele Norge, noe som gir 1,4 millioner tonn laks. Selv ved en økning til nesten 1600 kvadratkilometer areal for næringen, vil næringen kun legge beslag på 0,08 prosent av Norges tilgjengelige havareal. Til sammenligning beslaglegger norsk landbruk rett i underkant av 10.000 kvadratkilometer.

– Og vi vil betale for leien av arealene, det er vi nemlig positive til, sier Eide før han legger til:

– Så må næringen også erkjenne at vi kan gjøre enda mer for en bærekraftig drift.

Påkegodt!

Gled dine ansatte
og kunder med en
påkehilsen! Sjekk ut
vedlagt innstikk!
Godt utvalg av
påkegodt til
kampanjepriser.

Velkommen til vår- og sommermesse 2020

10.–12. mars 2020

kl. 09.00–16.00

Endelig er våren rett rundt hjørnet! Kai Hansen inviterer til vår-
og sommermesse 2020. Vårens nyheter innen tekstil, give aways
og gaveartikler har fokus på bærekraft og miljø.

Vi har fylt opp showrommet – kom innom oss i Kontorveien 12
på Forus for en visning!

Send oss en påmelding på post@kai-hansen.no med ønsket
tidspunkt som passer for deg.

Vi gleder oss. Vel møtt!

Kai Hansen Profilerings AS

Stavanger
Kontorveien 12,
4033 Stavanger

Kristiansand
Festningsgata 40,
4614 Kristiansand

Haugesund
Fjellveien 1A,
5532 Haugesund

Ølen
Haukelivegen 668,
5582 Ølensvåg

51 90 66 00
post@kai-hansen.no
kai-hansen.no

KAI HANSEN

50 ÅR
1970-2020

Vil gjøre sentrum bilfritt

Dersom de ivrigste politikerne får det som de vil, kan samtlige veier inn til sentrumskjernen i Stavanger – med ett unntak – bli stengt for vanlig biltrafikk. Mange næringsdrivende og butikkeiere frykter konsekvensene.

TEKST: STÅLE FRAFJORD

Den vedtatte sentrumsplanen for Stavanger har lagt opp til en rekke endringer som vil føre til færre muligheter for å kunne kjøre til butikkene i sentrum. Det dreier seg om å stenge Olav Vs gate, Kongsgata, Klubbgate, Breigata og Kirkegata nord for biltrafikk og en del av Bergelandsgata fra gjennomgangstrafikk over Nytorget.

I tillegg ønsker flertallspartiene å utrede muligheten for et bilfritt Vågen hele året gjennom et prøveprosjekt. Samtidig har administrasjonen lagt frem et ønske om å enveisregulere Lars Hertervigs gate i nordgående retning mot Løkkeveien for å gjøre plass til en sykkelvei. Prosjektet med å enveisregulere Pedersgata kan også bli forlenget, og det er også fremmet et forslag om å gjøre nordre del av Løkkeveien enveisregulert i krysset med Lars Hertervigs gate og nordover.

Dersom alt dette blir realisert, vil det innebære at den eneste innfartsåren for personbiltrafikken inn til selve sentrumskjernen hvor de fleste butikkene i dag ligger, vil være å kjøre gjennom Bergelandstunnelen og inn Havneringen.

Tilgjengelighet

I praksis kan man da kjøre fra de

ulike bydelene og inn til de store parkeringshusene på St. Olav, Bjergsted, P-Kyrre, Jorenholmen og trolig også Valberget, men da er det full stopp.

Sentrumsplanen forutsetter at parkeringsanlegget under Norges Bankbygget forsvinner. Parkeringsanlegget under Arkaden er mer usikkert, og Jernbanelokket forsvinner først når det blir en utbygging i området.

Ønsket om å stenge flere gater for biltrafikk enn det sentrumsplanen forutsetter, gjør at administrasjonen i Stavanger kommune nå vil se på alle de konkrete forslagene i sammenheng, og eventuelt når og hvordan tiltak innføres.

– Alle forslagene er nå sendt administrasjonen for vurdering. Vi ønsker å vurdere disse forslagene sammen med det som allerede er vedtatt og se på dette i en helhet. Det vil vi gjøre sammen med Stavanger Sentrum AS. Vi tar sikte på å legge frem en sak på dette for politikerne før sommeren. Det vil uansett ikke være realistisk å gjennomføre alt dette på en gang, sier sentrumskoordinator i Stavanger kommune, Ole Martin Lund.

Stengt

Det som uansett ligger som et prinsipp i

sentrumsplanen er at det skal være adkomst til parkeringshusene fra overordnet veinett.

– Det har veldig mye å si for biltilgjengeligheten til sentrum, sier Ole Martin Lund.

Allerede i dag er Vågen stengt for biltrafikk i tre måneder på sommeren. Det skyldes i første rekke flere store arrangementer i denne perioden. Flertallspartiene ønsker at administrasjonen skal utrede muligheten for å stenge Vågen permanent, i første rekke som en prøveordning for ett år. Hvor stor del av Vågen, er i så fall noe som må utredes nærmere. I dag ligger det flere parkeringsplasser langs kaien, i tillegg til parkeringsanlegget under Valbergtårnet. Ett alternativ som kan vurderes er stenging fra Fisketorget frem til P-Valberget.

Flere på buss

Tall fra Kolumbus viser at stadig flere tar buss til og fra sentrum. Mange fryktet at den nye bompengepakken skulle føre til at sentrumshandelen ville gå ned, men det har ikke skjedd. Det er imidlertid store forskjeller mellom ulike butikker og bransjer, og per i dag er det flere ledige lokaler både i Kirkegata, Sørengata og Østervåg.

– Det er ingen ensidig indikasjon på at handelen vil gå ned dersom det innføres tiltak i forhold til bil i sentrum. Men vi vet at mange butikker er presset på marginene, og at mange bransjer utsettes for et stort press som følge av økt netthandel. Spørsmålet er hvilke tiltak som kan føre til en bedring, og hva som skal til for at flere trekkes til sentrum, sier Ole Martin Lund.

Målet

– Hva er hovedmålet med å begrense biltrafikken?

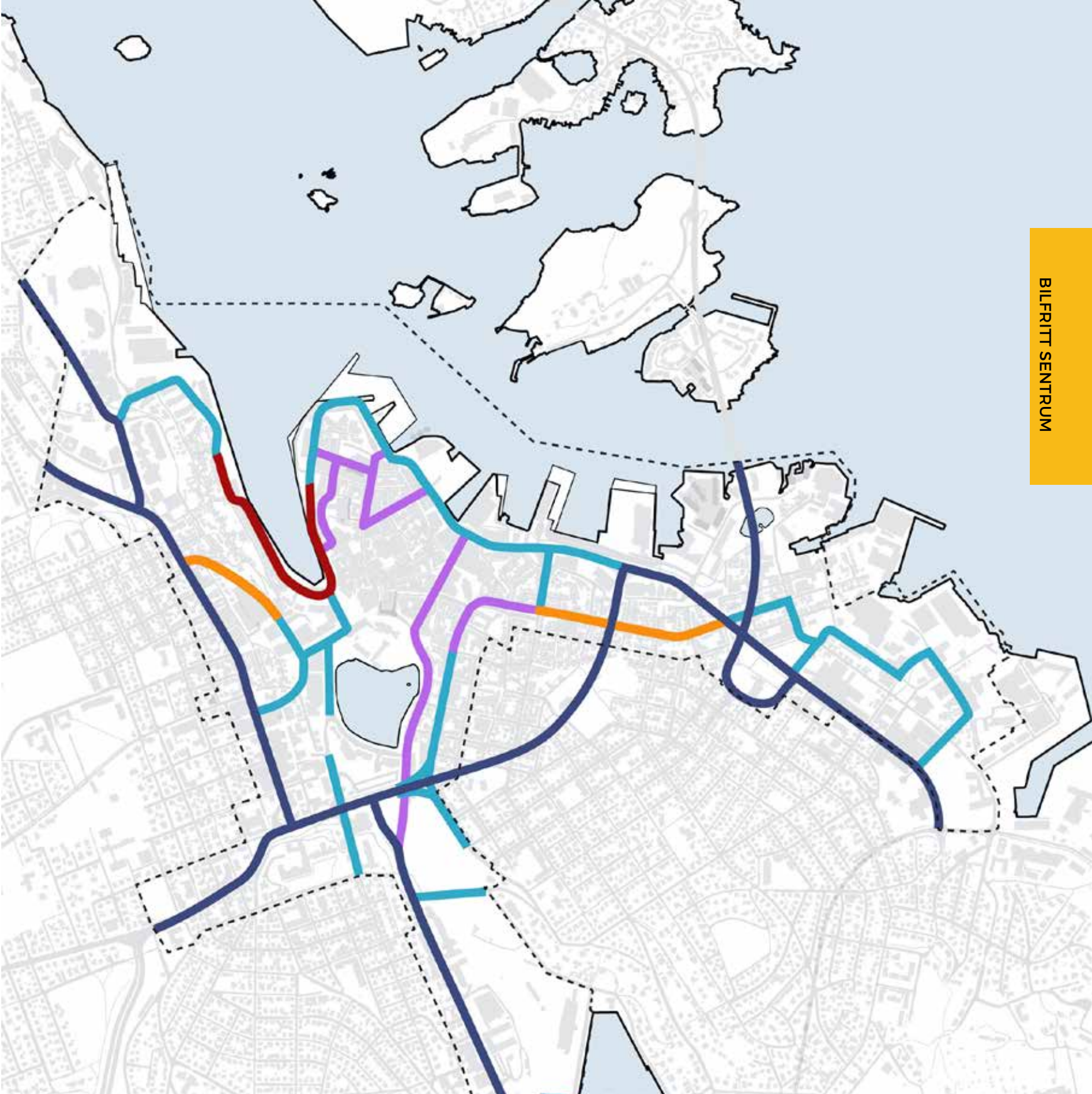
– Hovedformålet med Klubbgate og Kongsgata er at bussene trenger god fremkommelighet. Det gjelder også for syklistene. Samtidig ser vi at det er langt mer attraktivt å være fotgjenger i gågatene i sentrum enn i de gatene hvor man kan kjøre bil. Det gjør at det også kan bli mer attraktivt å drive butikk i gågatene, som i Kirkegata nord og Breibakken.

– Men langs Vågen er det lite butikker?

– Ja, men Vågen er allerede stengt i de

Klubbgate er en av de strekningene som skal stenges for vanlig biltrafikk.

Slik blir veinettet seende ut dersom alle forslag til trafikkreguleringer i Stavanger sentrum vedtas. De mørke blå linjene er hovedvei for bil, de turkise er de samleveiene inn mot sentrum der det fortsatt skal være lovlig å kjøre bil. De lilla strekningene skal etter forslagene bli kollektivtrase eller gågater, de oransje kan bli permanent enveisregulert og den røde innebærer et bilfritt Vågen langs kaien.

månedene hvor aktiviteten er høy, og om den perioden bør utvides er noe som skal vurderes.

Uforutsigbart

– Er det i større grad problematisk å innføre ytterligere restriksjoner når man allerede har vedtatt å stenge flere veier etter en lang prosess med sentrumsplanen?

– Jeg vil i utgangspunktet si at når

man har brukt seks-syv år på å debattere sentrumsplanen, drøfte ulike forslag til trafikkregulering i sentrum og kommet frem til løsninger, kan det oppfattes som uforutsigbart og forvirrende når det kommer nye forslag som ikke har en forankring i den planen som er vedtatt. Jeg tenker at det viktigste i første omgang er å gradvis gjennomføre det som er vedtatt, at en ikke tar alt på en gang og

høster erfaringer underveis. Pedersgata er et prøveprosjekt på ett år, og der vil man kunne se på erfaringene av tiltaket når året er gått. Etter åpningen av Hundvåg- og Eiganestunnelen vet vi og mer om hvor mye av gjennomgangstrafikken tunnelene faktisk tar unna. Da vet vi og mer om kollektivprioriteringen i Kannik gjør at bussene tar passasjerene fram på rutetidene, sier Lund.

Omsetningen øker, men mange sliter

Omsetningen har totalt sett gått opp i Stavanger sentrum, men svært mange butikker går med underskudd eller opplever at marginene er små.

Til tross for en omsetningsvekst i varehandelen i Stavanger sentrum totalt sett, går svært mange butikker med underskudd. Det viser en undersøkelse Rosenkilden har foretatt.

Kommunens mange planer og forslag om å gjøre sentrum mindre tilgjengelig for bil, vil i sum gjøre det enda vanskeligere å drive varehandel i Stavanger sentrum, mener flere aktører i sentrum som Rosenkilden har snakket med. Men ikke alle tror tilgjengeligheten for bilen er det som skal til for å at varehandelen skal blomstre.

Spørsmålet er til syvende og sist hva sentrum skal være, og hvilke tiltak som skal som både vil tjene sentrumshandelen og at byens og regionens innbyggere trekkes til sentrum – spesielt på dagtid.

Halvparten har underskudd

En gjennomgang Rosenkilden har foretatt av regnskapene til en rekke sentrumsbutikker, viser at 47 prosent gikk med underskudd i 2018. Undersøkelsen omfatter 40 butikker med lokale eiere og omfatter de fleste bransjer. Puber, restauranter og matbutikker er ikke med i undersøkelsen. Det er heller ikke kjedebutikker med morselskap andre steder i Norge eller utlandet.

Blant de 53 prosentene som gikk med overskudd i 2018, var overskuddet på under 100 000 for 30 prosent av dem. 45 prosent hadde et overskudd mellom 100 000 og 500 000 og 25 prosent over 500 000. De tre butikkene som passerte en million i omsetning, selger alle varer hvor sortimentet også inneholder svært dyre varer.

Negativ trend

Regnskapene for disse butikkene viser også en negativ trend. 65 prosent av sentrumsbutikkene i undersøkelsen har hatt en negativ utvikling når man ser på resultatet før skatt. Det har skjedd til tross for at omsetningen totalt sett i Stavanger sentrum har tatt seg noe opp.

I 2018 økte omsetningen i varehandelen i Stavanger sentrum med 3,5 prosent, ifølge tall fra SSB. Omsetningen innen segmentet klær og sko hadde en økning på 2 prosent, mens denne bransjen opplevde en nedgang på landsbasis.

Tall for første halvår 2019 viser også

en oppgang på 1,8 prosent i Stavanger sentrum, som er over landsgjennomsnittet. Tallene tyder på at innføringen av den nye bompengepakken rundt sentrum ikke har fått noen negativ effekt for sentrumshandelene slik mange spådde.

Fin flyt

– Stavanger er i fin flyt målt mot regionen, fylket og landet. Det blir utrolig spennende å se hva siste halvår 2019 gir oss. Det var en tøff periode for mange markeder i Norge, uavhengig av beliggenhet. Her er jeg forholdsvis moderat i spådommene mine, sier prosjektleder Asgeir Bøe Sand i Stavanger sentrum.

Han viser til at nordmenn bruker mer penger på varer enn på tjenester, det gjelder også i vår region.

– Det betyr at det i mange tilfeller er like mye – og ofte mer – penger i omløp – men vi bruker de på andre arenaer. Denne endringen treffer naturligvis noen aktører hardt, sier Asgeir Bøe Sand.

–Vi må ha politisk drahjelp

Morten Bjørnsen er en av mange aktører i sentrum som er bekymret for konsekvensene av for mange stengte og enveis-regulerte veier. Han ber politikerne tenke seg om, og gå forsiktig frem.

Rolfsen AS har drevet butikk i Stavanger siden 1924, og Morten Bjørnsen eier fortsatt aksjemajoriteten i selskapet. I dag er datteren daglig leder i den den tradisjonsrike klesbutikken midt i Stavanger sentrum.

I likhet med svært mange andre butikker opplever også Rolfsen at marginene ikke er en gang det det var. Økt netthandel er én av årsakene.

Patriot

– Jeg er superpatriot på vegne av Stavanger sentrum, og ønsker ikke å bli oppfattet som sutrete, men konstruktiv. Det er viktig at alle fakta kommer på bordet, og jeg er først og fremst opptatt av at vi skal kunne se på fremtiden med optimistiske øyne slik at investeringslysten sikres. Men da må vi ha drahjelp fra det politiske miljøet i byen, sier Bjørnsen.

Morten Bjørnsen har jobbet i sentrum i nesten femti år. De siste årene – etter oljenedturen – har omsetningen gått ned. Rolfsen AS er ikke den eneste butikken som opplever at marginene er små og at det er blitt tøffere å drive detaljhandel i sentrum.

– Flere av oss har nok følt at handelen har vært nedprioritert gjennom mange år. Vi har ikke blitt hørt så mye om hva som kan gjøres for å styrke handelen, selv om sentrum er Stavangers største arbeidsplass. Allerede i dag har vi to kilometer med fantastiske gågater som få andre byer i samme størrelsesorden har. Vi vet at 50-60 prosent i dag bruker bil til byen for å handle. Dersom vi nå skal strupe til enda mer, føler jeg at det er å gå alt for langt, sier Bjørnsen.

Må forstå

Det er ikke lenger ulike kjøpesentre som i dag er hovedkonkurrenten til sentrumshandelen, men netthandelen. Det har gjort at sentrumshandelen er skjør, mener Bjørnsen.

– Det er viktig at politikerne forstår og

Morten Bjørnsen er patriot på vegne av Stavanger sentrum, men bekymret, og ber politikerne tenke seg grundig om.

«Det er nok flere av oss som har følt at handelen har vært nedprioritert gjennom mange år».

Morten Bjørnsen

tar inn over seg hvordan situasjonen er, og at varehandelen i sentrum har en veldig stor utfordring. Det gjelder ikke minst mange av de små butikkene, sier Bjørnsen.

Det viser også en undersøkelse Rosenkilden har foretatt blant 40 sentrumsbutikker i Stavanger. Nær halvparten av dem går med underskudd, og marginene for en svært stor andel av de som går med underskudd, er små. Svært få kan vise til et stort overskudd i forhold til omsetningen, men de bidrar i høy grad til å dra omsetningen totalt sett opp.

– Vi har et fantastisk sentrum i

Stavanger, men byen må være både for gående, syklende og biler. Det må vi ta hensyn til. Vi har en fantastisk og attraktiv kvelds- og nattby, med gode restauranter, kultur og et rikt uteliv. Men vi kan ikke skru på lysene i Stavanger sentrum klokken sju på kvelden. Skal byen tiltrekke seg gode butikkkonsepter, må byen ha en naturlig attraktivitet. Det betyr at politikerne må bestemme seg om Stavanger fortsatt skal være en handelsby. Det vil være synd om Stavanger – som hovedstaden i Rogaland – ikke vil fremstå som en attraktiv dagby, sier Bjørnsen.

Navigasjon i alkoholens gråsoner

ANDREAS MELVÆR • kreatør og daglig leder i Melvær&Co

Jeg er personlig en stor tilhenger av forbudet mot alkoholreklame. Forbudet er på alle måter fornuftig i et folkehelseperspektiv, men jeg er også tilhenger av prinsippet «likhet for loven» og tydelige regler som er lette å følge.

Helsedirektoratet skriver:

«Reklameforbudets hovedformål er å hindre påvirkning som fører til økt etterspørsel av alkoholholdig drikk. I tillegg har forbudet til formål å opprettholde forståelse i befolkningen for at alkoholholdige drikkevarer skiller seg fra andre handelsvarer og at det er behov for særskilt regulering som begrenser alkoholforbruket i Norge.»

Hvis vi ser på hvordan loven tolkes og håndheves i Norge i dag, er forskjellene imidlertid svært store fra kommune til kommune.

I én kommune kan du skrive om dine alkoholholdige produkter på sosiale medier – uten frykt for prikker eller bøter – mens man i nabokommunen risikerer å miste både penger og skjenkebevilling om man gjør nøyaktig det samme.

Jeg har i en årrekke vært med på å arrangere spesialølfestivalen What's Brewing, og vi har hvert år opplevd usikkerhet og uforutsigbarhet knyttet til dagens ordning. Vi er den eneste ølfestivalen som tar et proaktivt grep ved å invitere «sjenken» på befarung av festivalområdet for å luke vekk eventuelle overtramp. Vi er så vidt meg bekjent også den eneste festivalen som heller ikke snakker aktivt i sosiale medier om hvilke øltyper eller bryggerier som kommer til festivalen.

Nøkternt

2016 ble alkoholforskriften endret slik at det ble tillatt å gi nøktern informasjon og vise bilder av alkoholprodukt på plattformer forbrukere selv oppsøker. Da endringen var på høring, skrev vi en høringsuttalelse der vi argumenterte for at de samme reglene også burde gjelde for ølfestivaler. Dette ble faktisk tatt til følge i endringen av alkoholforskriften.

På våre egne nettsider kan vi nå skrive hvilke bryggerier som kommer, men der slutter også klarteksten. Ordlyden i forskriften er åpen for tolkning, og da oppstår det gråsoner. Det er for eksempel uklart hvorvidt Untappd,

som er en plattform spesielt utviklet for ølelskere, kan defineres som «plattformer forbrukerne selv aktivt oppsøker» – eller om dette er et sosialt medium på lik linje med Facebook.

Annen frihet

Jeg har selv hatt regi på foto og filmopptak for restauranter og passet på at ikke et eneste vinglass vises. For skal man publisere et bilde fra en restaurant i sosiale medier, kan du ikke en gang ha et bilde av et glass med eplejuice siden det kan oppfattes som alkoholholdig drikk. For sånn er loven, legger et utested ut et bilde av et glass fun light risikerer de to prikker. Hele intensjonen med

«Hvorfor er egentlig Stavanger annerledes-kommunen når det kommer til sin tolkning av regelverket?»

Andreas Melvær

prikkbelastning var å gi større grad av likebehandling og forutsigbarhet på tvers av kommunegrensene.

Allikevel er realiteten den, at utestedene i Oslo har en helt annen frihet til å kommunisere sine varer enn det utestedene i Stavanger har. Hvis du skulle være i tvil, så er det bare å besøke Facebook. Jeg gjorde en kjapp sammenligning av to av mine favorittplasser, Cafe Sara i Oslo og Bøker og Børst i Stavanger. Inntrykket man får, er at dette må være to utesteder i hvert sitt

land som har vidt forskjellig lovgivning hva gjelder kommunikasjon av alkoholholdige varer.

Priser

Likevel er det den individuelle håndhevingen av alkoholreklameforbudet som er den største utfordringen. Når ett bryggeri blir nominert til priser for kommunikasjonen sin i én kommune, samtidig som de i nabokommunen ville fått bøter for samme praksis – da har vi et reelt problem. Det kan se ut som om kommuner som har en næringsstrategi som anerkjenner bryggerinæring, festivaler og uteliv, er mer tilbøyelige til å tolke loven på en «romsligere» måte enn kommuner som følger loven til punkt og prikke. Her i Stavanger følger vi loven, slik den er skrevet.

Hvorfor er egentlig Stavanger annerledeskommunen når det kommer til sin tolkning av regelverket? Og hvor er logikken i at alkoholholdig drikk står på utstilling i enhver dagligvarebutikk, samtidig som samme drikk i et kjøleskap som ikke er plassert bak en bar, må dekkes til på utesteder i Stavanger?! I nabokommunen står samme kjøleskap på rekke og rad hos utestedene. En pub bør da kunne omtales som «en plattform forbrukere selv oppsøker» for å nyte alkohol, så hvorfor er reglene strengere i puben enn i butikken?

Likhet

Er likhet for loven for mye forlangt? Er det umulig å tenke seg at Helsedirektoratet kaller inn kommunale jurister til en felles samtale med mål om at forskriften håndheves likt og rettferdig i alle kroker og krokar av vårt langstrakte land?

Situasjonen er frustrerende for alle landets bryggerier, festivaler og utesteder. Mange ønsker naturlig nok en noe mer liberal alkoholpolitikk – men mest av alt ønsker bransjen forutsigbarhet og like forutsetninger for kommersiell drift, uavhengig av hvilken kommune man skatter til.

**Your IT systems are
being watched.**

24/7 human observation.

Choose Active Cybersecurity

Modernization and digital transformation create opportunities for new business growth. In order for our customers to operate and grow securely, EMP Secure actively use technology expertise and industry experience to improve IT operations and cybersecurity.

empsecure.com

Tar tømmene om oljenorge

Det er når Ingrid Sølberg (49) befinner seg på hesteryggen – gjerne med utsikt over et andalucisk fjellandskap – at hun får tid og ro til å tenke de gode tankene. Det kan det absolutt være behov for ved inngangen til et nytt tiår i oljelandet Norge.

TEKST: STÅLE FRAFJORD FOTO: HENRIK MOKSNES/BITMAP

Ingrid Sølberg er den fjerde i rekken av oljedirektører etter at Oljedirektoratet ble opprettet i 1972.

INGRID SØLVBERG

- » Alder: 49 år
- » Sivil status: Gift, to barn
- » Bosted: Sandnes
- » Aktuell: Ny oljedirektør

Selv om oljenasjonen Norge har passert de femti er Sølvberg bare den fjerde i rekken av oljedirektører etter at Oljedirektoratet ble opprettet i 1972. Forgjengerne synes å ha trivdes, og har også satt spor etter seg.

Den første, Fredrik Hagemann, satt sågar sju år på overtid i påvente av at hans etterfølger Gunnar Berge skulle tre ut av rikspolitikken og slutte som kommunal- og arbeidsminister. Det skjedde ikke før i 1996. Da Berge sa takk for seg i OD i 2007, fikk Oljedirektoratet sin første kvinnelige oljedirektør i Bente Nyland. Også hun satt i to åremålsperioder. Sølvberg kan bli sittende like lenge.

– Vi får ta en periode om gangen og se hvordan ting utvikler seg, sier Sølvberg.

Som øverste leder for Oljedirektoratet blir det Ingrid Sølvberg sin oppgave å sørge for at petroleumsressursene forvaltes på en best mulig måte med minst mulig skader på miljøet. Det kan fortone seg som en umulig oppgave – vil mange hevde – i en tid der klima, miljø og bærekraft er noen av de mest brukte ordene i den politiske debatten både i Norge og mange andre land i verden.

Under press

Olje- og gassnæringen er under press. Det merker også den nye direktøren i Oljedirektoratet, og det vil trolig prege hennes vakt på en helt annen måte enn hos sine forgjengere. Den offentlige debatten er preget av polarisering og brutt ned til tabloide uttrykk som i 2020 ikke har rom for så mange andre og lengre uttrykk enn for eller mot, ja eller nei, fossilt eller fornybart – selv om de aller fleste tenkende mennesker befinner seg et sted midt mellom og i et hav av nyanser. Der står også Ingrid Sølvberg.

– Petroleumsvirksomheten er svært viktig for Norge, og vil være det i lang tid fremover. Noen ganger fremstår det som om denne næringen har gått fra å være en stor mulighet til en uttalt trussel i mediebildet og blant noen talpersoner. Jeg ser det slik at det å jobbe i denne næringen innebærer også en mulighet for å være med å påvirke utviklingen og å arbeide for en næring som kan fungere også i et lavutslippssamfunn, sier Sølvberg.

Sort og hvitt

– Hvordan opplever du den offentlige debatten om norsk olje- og gassvirksomhet med utgangspunkt i din rolle?

– Oljedirektoratet har et tydelig oppdrag gitt av Stortinget og den norske regjeringen.

Vi skal bidra til å skape høyest mulig verdier fra den oljen og gassen som finnes på norsk sokkel, hensyntatt sikkerhet, ytre miljø og sameksistens på havet, uavhengig av den debatten som foregår rundt oss. Vi som jobber i og med denne næringen har en viktig oppgave med å bidra med informasjon og fakta om hva som skjer i petroleumsvirksomheten. Det er ingen som jobber hardere med å få ned utslippene enn dem som selv arbeider i næringen.

– Opplever du debatten som svart/hvitt?

– Til tider har debatten vært veldig polarisert, men jeg tror at den gruppen som ser mer nyansert på dette er veldig stor. De forstår at problemstillingen er kompleks.

Utover det ønsker egentlig ikke den nye direktøren i Oljedirektoratet å mene så mye om hva man synes der ute i det offentlige rom – eller på bakrommene. Hun er mer opptatt av at Oljedirektoratet må bidra til å formidle fakta for å bidra til at samfunnsdebatten er tuftet på et best mulig faktagrunnlag.

Svakere prognoser

Noe av dette faktagrunnlaget omhandler både letevirksomhet, investeringsnivå og nye funn på den norske sokkelen. Det siste har det ikke vært for mye av de siste årene – i alle fall ikke av det store slaget – og prognosene per i dag tilsier at investeringene vil falle med 18 prosent i 2021 sammenliknet med i år. Men mange

har tatt feil før. Helt siden begynnelsen av 1990-tallet har norske medier jevnlig publisert artikler om den siste norske olje – ord og spådommer som gang på gang er gjort til skamme.

– Investeringsene vil flate ut, men vil fortsatt ligge på et høyt nivå – i alle fall de nærmeste fem årene. Men som alltid i denne bransjen er det vanskelig å spå om fremtiden, sier Sølvberg.

– Er du bekymret over at man ikke har gjort de store funnene de siste årene?

– Funnene blir definitivt mindre, men vi har fortsatt over 100 i porteføljen og slik har det vært de siste tjue årene. Men det er også gjort store funn med jevne mellomrom. En gang vil nok også det ta slutt, men det positive med de små funnene er at de ligger nær eksisterende infrastruktur, er rimeligere å bygge ut og dermed desto mer lønnsomme. Derfor vil det også være viktig å beholde den infrastrukturen man allerede har og har investert mye penger i.

Aner i Rogaland

Ingrid Sølvberg er født og oppvokst i Trondheim, men med rogalandiske aner. Hennes far er fra Bryne, og begge foreldrene jobbet innenfor akademien. I tre perioder bodde hun og familien i USA, og selv snakket hun flytende engelsk allerede i en alder av 6 år. Det har kommet godt med siden i en bransje som mer enn noen er

internasjonal, men som hun selv som ung student ved daværende NTH aldri hadde noen planer om å gå inn i.

– Jeg hadde egentlig et ønske om å bli barnelege. Men jeg kom inn på forskjellige studier, og da var det marinteknologi som trakk det lengste strået. Det fremsto som en internasjonal bransje, med spennende teknologi og mange muligheter, men jeg så nok mer for meg å jobbe i et rederi. Som født og oppvokst i Trondheim på den tiden hadde man ikke noe forhold til oljebransjen.

Statoil

Sølvberg er utdannet sivilingeniør innen marinteknologi, og var ferdig utdannet som 24-åring. Under studietiden fikk hun sitt første møte med oljebransjen gjennom sommerjobb i Statoil – i dag Equinor.

– Da jeg var ferdig med utdannelsen var det ansettelsesstopp mer eller mindre i alle norske oljeselskap. I likhet med mange andre sendte jeg uhorvelig mange jobbsøknader. Til slutt fikk jeg jobb i Nutek i Bergen for å arbeide med de autonome undervannsfartøylene man var i gang med å utvikle. Det førte til at jeg ble utleid til Statoil, og etter få måneder fikk jeg fast jobb der.

I Statoil fikk hun også sin første lederstilling i 2004. I 2012 forlot hun selskapet for å begynne som kommersiell leder i det britiske selskapet Centrica, men allerede året etter ble hun utnevnt til direktør for Norskehavet og Barentshavet i Oljedirektoratet. Her har hun vært siden.

På reise

USA-oppholdene fant sted da hun selv var 6, 10 og 18 – og strakte seg over cirka ett år hver gang. Det å reise og oppleve andre kulturer har alltid vært en viktig del av livet.

– Mine foreldre var veldig glade i å reise og tok med meg og søsteren min på veldig mange turer, enten det dreide seg om bilturer nedover Europa, på såkalte sydenturer eller til andre kontinenter.

– Hvilket land eller kultur er det lettest for deg å identifisere deg med?

– Det er et vanskelig spørsmål. Men den asiatiske kulturen har noe godt over seg. Det handler om både den nysgjerrighet og vennligheten man møter - kanskje spesielt

sør-øst i Asia. Men det å bosette seg for en periode i et annet land, kunne jeg gjort mange steder. Det å lære mer om folk, språk og kulturer er spennende.

Snørike fjell

Sølvberg har kommet til et punkt i livet hvor hun har bodd mer enn halvparten av livet i Rogaland, eller nærmere bestemt Sandnes. Trønderdialekten har hun imidlertid beholdt, men barna på 18 og 21 har ikke latt seg påvirke av foreldrenes dialekt. De er både født og oppvokst i Sandnes.

Når det kommer til rekreasjon i hjemlandet, har hun og familien valgt den norske fjellheimen – nærmere

«Petroleumsvirksomheten er svært viktig for Norge, og vil være det i lang tid fremover».

Ingrid Sølvberg

bestemt Haukeli og Hardangervidda. Med en skiglad ektefelle fra Harstad og egen trønderisk oppvekst, er det snørike fjellpartier som trekker – og da gjerne med toppturer og feller under skiene.

– Jeg er glad i å gå på ski og på tur, men skulle gjerne gjort det enda mer. Vi har hatt en periode med tenåringer i huset, og da har det blitt litt mindre reising på hytta i helgene. Jeg håper det blir litt mer tid til det nå, selv i denne jobben. Det er viktig å verne om den private delen av livet også.

På hesteryggen

Også Ingrid Sølvberg har i likhet med mange andre lett middelaldrende kvinner og menn hatt et behov for å utfordre seg litt mer enn planlagt etter at hun fylte 40 år. De fleste begynner med sykling eller jogging, noen foretrekker yoga. For Sølvberg har det

handlet om noe mer uvanlig - alderen tatt i betraktning.

– Jeg begynte med hest. Målet var å bli god nok til å ri slik at jeg kunne være med en såkalt dametur jeg fikk nyss om fant sted en gang i året.

– Javel?

– Det dreier seg om en ukestur som finner sted i forskjellige land i Europa – blant annet i Spania, Italia og Portugal. I utgangspunktet er dette en gruppe som består av venners venner, men hvor de aller fleste har ridd fra de var unge. Jeg har nå gått på rideskole i noen år, og har jeg også fått muligheten til å låne en hest når jeg har anledning.

– Hva gir disse turene deg?

– Det er både sosialt, og utrolig god yoga for hjernen å kunne sitte på den hesteryggen og ikke si så mye, men bare konsentrere seg om å ri.

Den siste?

I likhet med sin forgjenger Bente Nyland var Ingrid Sølvberg 49 år da hun overtok som direktør i Oljedirektoratet fra 1. januar. Åremålet er på seks år, men kan fornyes. Det betyr i praksis at hun kan sitte til 2032. Det er relativt langt frem i tid i en bransje preget av omstilling og en verden hvis krav om hva som er bærekraftig eller ei, intensiveres år for år.

– Er det fare for at du ikke bare blir den fjerde direktøren i Oljedirektoratet, men også den siste?

– Det spørsmålet kan man besvare med flere innfallsvinkler. Rent produksjonsmessig vil vi nå en topp om tre-fire år før det begynner å gå nedover, men alle tidligere spådommer og forventningsbaner viser at det er veldig vanskelig å vite hva som skjer fremover. Det som er annerledes nå er at petroleumsnæringen er under et annet press. Om man har en oljedirektørstilling i samme form som i om 12 år, er det helt umulig å si noe om. Men at vi vil ha en oljevirksomhet i Norge, det tror jeg helt sikkert. Husk at vi nettopp har startet produksjonen på Johan Sverdrup – et felt som har et femtiårs perspektiv og som det har kostet 80-90 milliarder kroner å bygge ut. Å stoppe det i løpet av 12 år er for meg helt usannsynlig.

Foto:
Jan Soppeland

Richard Johnsens Minnefond

Richard Johnsens Minnefond har som formål blant annet å støtte allmennyttige formål for unge i Stavanger. Legatstyret tar stilling til dagsaktuelle utfordringer knyttet til unge i Stavanger. I søknaden må det oppgis hvordan midlene er tenkt disponert, budsjett og rapportering.

Søknaden sendes til styret i fondet:– Richard Johnsens Minnefond, c/o Næringsforeningen i Stavanger-regionen, postboks 182, 4001 Stavanger. Eventuelt på epost: post@naeringsforeningen.no.

Styret for Richard Johnsens Minnefond

Søknads-
frist:
1. mai

Målsøm fra Stavanger

Made with Hart har jobbet med å perfektjonere dresser og skjorter siden 2009, og selskapets navn ble satt sammen av Mathias Made Wijk og Alexander Hart Røed, som gjenspeiler selskapets verdier. Klærne blir laget i et svært begrenset antall, og alltid med en god historie bak. Alt startet med skjorter, mens i dag tilbys egne kolleksjoner til kvalitetsbevisste menn og kvinner.

Målsøm tilbys til både kvinner og menn, og det er gjerne de som ønsker perfekt passform og unikt design, alt etter personlige preferanser. Made with Hart tilbyr målsøm på skjorter, dresser, blazer, bukser og sko. Når en kunde skal designe en ny dress er valgene mange med blant annet stoffer fra Italia, England og Frankrike. Snitt, knapper og personlige anbefalinger fra de ansatte sørger for perfekt resultat.

Vil bygge Nordens beste bydel

Første fase nærmer seg ferdigstilt og nå skal de være med å utvikle den neste utbyggingen.

Først om 15–20 år har Jåttåvågen blitt helt til Hinna Park. En ny bydel i Stavanger ifølge dem selv.

TEKST: LARS IDAR WAAGE
FOTO: HENRIK MOKSNES/BITMAP

Hinna Park vil være den annerledes bydelen, og bydelen som virkelig fungerer som en bydel og timinuttersby. Det skal Kjetil Haver, Anja Tollefsen Lussand og Tore Andre Eide sørge for når alt er ferdig utbygd.

«Alt du trenger innen timinutters gange. Vi er på vei og når alt er ferdig utbygd har vi det».

Tore Andre Eide

Ledelsen i Hinna Park sitter ikke på prangende kontorer med byens beste utsikt i et av de mange næringsbyggene i området, men på kontorer på bakkeplan i områdets servicesenter. På den måten får de mer og bedre kontakt med brukerne av området, både beboerne og dem som jobber her.

– Hinna Park skal være unikt. Det er mange knagger som definerer de enestående kvalitetene i vår region, men vårt mål er å ha noen ekstra knagger som er spesielle for oss og som gjør vårt område unikt, sier daglig leder i Hinna Park, Tore Andre Eide.

Bydelsutvikling

Jåttåvågen er historisk kjent for industri og bygging av betongplattformer. Over 3000 arbeidere var på det meste i arbeid i området der til sammen 17 plattformunderstell har blitt bygget. Norwegian Contractors (NC) avsluttet sin virksomhet på midten av 90-tallet og

Tore Andre Eide

HINNA PARK AS

- » Etablert: 2001
- » Daglig leder: Tore Andre Eide
- » Forretningsområde: Eiendomsforvaltning
- » Lokalisering: Stavanger
- » Omsetning: 13,6 millioner NOK (2018)
- » Antall ansatte: 3
- » Internett: hinna-park.no

etterhvert tok Hinna Park over. Med mål om å bygge Nordens beste bydel.

– Veien dit er lang og tar tid. Å lage et nytt område, få det på kartet og etablert, tar like lang tid som det tar å bygge det. Nå har vi holdt på i snart 20 år og nå begynner folk å forstå identiteten og hva dette egentlig er. Samtidig er vi veldig privilegerte som får være med å utvikle dette, mener han.

Om 15 til 20 år er området ferdig utbygd og da kommer det til å være 1700 boliger og rundt 6000 arbeidsplasser flere enn i dag. Da mener de at de vil være en destinasjon og en bydel fullt og helt - og den første bydelen i Stavanger som fungerer som en bydel.

– Først da vil jo både servicetilbudet og menneskeflyten, samt følelsen av at det er liv her, være noe helt annet. Vi har geografiske bydeler i Stavanger, men ingen som fungerer på samme måte som for eksempel andre steder i Europa og i Oslo, forklarer Eide.

Med en rolle som privat utbygger samtidig som de har hatt mange oppgaver som til vanlig er kommunale. Opparbeidelse av infrastruktur og grøntområder som skal overtas av kommunen etter en gitt tid.

– Dessverre har det vært litt sånn at vedlikehold og skjøtsel av disse områdene blir dårligere når vi overleverer til kommunen. Dette er vår baby, og vi har vært veldig nøye med å holde det rent og pent, strø når det er glatt og holde parkene i stand. Kommunen overtar flere og flere parkanlegg, uten å få mer penger, og må derfor prioritere. Vi ser på løsninger med velforeninger for å ivareta kvalitetene ved vårt område, påpeker Eide.

Stadige justeringer

For selv om deler av området har fått noe kritikk, noe berettiget ifølge dem selv, så mener Hinna Park at lite ledige lokaler, høy tilfredshet hos beboere og leietakere, samt generelt positive tilbakemeldinger tyder på at området faktisk fungerer som planlagt.

– Husk at et område ikke kan fungere optimalt før det er ferdig utbygd og alle er på plass. I mange år var det en byggeplass her, uten boliger. Da fungerte ikke butikkene og kaféene. De må ha kunder og omsetning, og nå har vi på plass den første fasen av bolig- og næringsutbyggingen, sier Eide.

Salgs- og markedssjef Kjetil Haver er enig, samtidig som de ser forbedringspotensiale flere steder. Alt

Kjetil Haver

handler om å gjøre tilpasninger underveis, slik at resultatet blir absolutt best mulig.

– Når man kommer ned under jernbanebrua og ser hovedgaten, så er den lite imøtekommende. Det er mye glass og betong. Vi ser på mulighetene for å åpne opp fasaden i første etasje på AkerBPs bygg for eksempel. Det vil hjelpe på helhetsinntrykket, sier Haver før han påpeker:

– Store deler av grøntarealene, som vi faktisk har mange av, ligger bak de urbane byggene og er derfor ikke like synlige. Og vi må ikke glemme at dette skal være en urban bydel, med moderne bygg både innvendig og utvendig, sier han.

Hinna Park har hatt flere eiere med ulike fokus. I dag eies selskapet av Camar Eiendom og Entra Eiendom. Entra ble skilt ut fra Statsbygg i 2000. De har dermed lang erfaring med utbygging og utvikling av næringsseiendom. Sammen med boligutvikleren OBOS skal disse utvikle fase to i området, også der vil Hinna Park AS få en sentral rolle.

– Vi går jo i disse gatene hver eneste dag, vi kjenner området og vi kjenner på mange måter de som bor her og de som jobber her. Så vet vi hva som bør justeres i fase to, sier den daglige lederen.

– Hva bør justeres?

– De store felles utearealene må bli mer intime. Heller flere, men mindre. Vi må erkjenne at vi er på Vestlandet med det været vi har. Vind er det for eksempel nok av. Så vil vi gjerne bygge inn NC-historien i alle uteområdene og parkene. At du kan gå i disse parkene og lære litt av historien som hører til. Personlig skulle jeg også sett at vi plantet langt flere trær, sier Eide.

Kollektivaksen

Utviklingen av næringsbyggene har gått suksessivt gjennom flere år. Da den gang Viking stadion sto ferdig i 2004 sto den helt alene. I dag er den omgitt av kontorbygg på to av sidene, og er knapt synlig fra hovedveien. Målet er å bygge flerbruksbygg som kan brukes lenge, av mange.

– Vi blir jo flinkere for hvert bygg fordi vi både lærer og fordi vi har god kompetanse blant eierne. Byggene skal være fleksible, kunne bygges om og være flerbruksbygg slik at bedriftene kan vokse i dem, sier Haver.

Hovedtyngden av dagens leietakere er innen olje- og gasssektoren, men også tannleger, advokater, finans og rådgivning, reklame og ulike helsetjenester holder til i Hinna Park. Et av målene med å bygge Nordens beste bydel er å ha den perfekte timinuttersbyen.

– Alt du trenger innen timinutters gange. Vi er på vei og når alt er ferdig utbygd har vi det, sier Eide.

Kollektivsatsningen er en nøkkel. I dag er toget et populært fremkomstmiddel og Hinna Park har sin egen bildelingsordning, som både gjelder beboerne og bedriftene. Bedriftene bruker gjerne poolbilene på dagtid, mens de som bor i området bruker dem på kveldstid og i helgene.

– På den måten trenger færre bil, flere kan ta buss eller tog hit for å gå på jobb. Jeg tar tog hver dag, og som regel alltid når jeg skal på møter for eksempel i sentrum, sier Haver.

Den kommende bussveien blir en viktig faktor i infratrukturen. Hurtigbåtanløp er også ønsket, for å sikre en enda raskere og bedre tilknytning mellom Ryfylke, universitetet og det nye sykehuset på Ullandhaug.

– Vi blir jo et superknutepunkt mellom Stavanger, Sandnes og Ryfylke inn mot Ullandhaug-området som har universitetet og om noen år det nye sykehuset. Det vil gjøre reiseveien enklere og mer smidig for veldig mange mennesker, mener Haver.

Bussveien vil gå midt gjennom Hinna Park, men Eide er redd bussen skal få prioritet foran menneskene.

– Jeg vil helst at bussen kjører et sted der det ferdes mennesker, ikke motsatt. Litt som på Domkirkeplassen i sentrum da bussene gikk over der. Menneskene er det viktige i Hinna Park, forklarer Eide.

Gleder seg til mandager

Hinna Park knyttet til seg Anja Tollefsen Lussand for å jobbe med kommunikasjon og aktiviteter i området. Utekino med 1200 tilskuere er en av aktivitetene. For bedriftene har de innført uttrykket TGIM - Thank God it is Monday.

– På mandager har vi kanskje arrangert intimkonserten i en kantine eller delt ut smoothie til de ansatte. Vi trives så godt på jobb, at vi gleder oss til mandagene, forklarer Lussand.

– De gangene det er fullsatt på stadion på grunn av fotball eller konserter, er det et yrende folkeliv og området fungerer veldig godt. Men vi er litt for få folk totalt sett i denne regionen og byen, sier Eide.

Når man sammenligner og blir inspirert av andre byer, besøkes gjerne store byer i

Europa som har langt flere innbyggere enn Stavanger.

– Vi er ikke København og ser ofte kule ting hos andre, men de har langt flere folk enn oss. Vi må få ting til å fungere med færre mennesker samtidig som vi ivaretar våre ambisjoner, mener Eide.

– Hvorfor fungerer Hinna Park i dag?

– Tore Andre og Kjetil bryr seg. Helt på ekte og ikke på lat, sier Lussand.

– Det kalles entusiasme, og er et av mine favorittord, avslutter Eide.

Anja Tollefsen
Lussand

TENKE NYTT I 2020?

VI HJELPER DEG I GANG MED MODERNE REGNSKAPSLØSNINGER!

- SKYBASERT REGNSKAP
- FLEKSIBEL ARBEIDSDELING
- ALLTID OPPDATERT STYRINGSINFORMASJON
- SIKKERHET OG BACKUP

KALLESTEN

Revisjon OG Regnskap AS

LA STÅ

Norsk møbeldesign ut i verden

Jørgen Tengesdal og Eikund vil gjøre de norske møbel designerne til verdens stjerner. Navn som Fredrik A. Kayser, Torbjørn Afdal og Sven Ivar Dysthe skal ut fordre stjernestatusen til dansker som Arne Jacobsen, Finn Juhl og Hans J. Wegner – fra Hellvik i Eigersund kommune.

TEKST OG FOTO: LARS IDAR WAAGE

Fra fotball til norsk møbeldesign. Jørgen Tengesdal og Eikund vil gjøre norske møbeldesignklassikere kjent ute i den store verdenen.

eikund

«Mye skal gå galt om vi ikke kan klare å ta ut et positivt resultat i 2020. Ting ser veldig bra ut.»

Jørgen Tengesdal

Bygningen er ikke prangende, ligger ikke sentralt til eller på noen annen måte viser at her produseres noen av de flotteste og mest eksklusive møblene i Norge akkurat nå. På smale veier litt utenfor Hellvik sentrum ligger det en trevarefabrikk som huser flere aktører innen treindustri. En av dem er Eikund, som har som mål å bli en verdenskjent møbelprodusent.

– Produktene vi leverer skal være av ypperste kvalitet, Eikund-kvalitet, og det beste av det beste. Vi skal hige etter å være en av de beste møbelprodusentene i Europa og egentlig hele verden, svarer Jørgen Tengesdal entusiastisk.

Unike produkter

Han er en av gründerne som kom sammen første gang til et møte i Sandnes, sommeren 2015. De hadde en tanke om at det fantes noe uforløst innen norsk møbelindustri. Noe som manglet. Under møtet ble tankene til idéer og finpusset. Det neste halve året brukte Morten Hippe på å reise rundt i Norge og samle inn 1:1-tegninger og originaler av gamle, norske møbelklassikere.

– Denne skattejakten er kanskje det viktigste i vår identitet. Å finne, fornye og løfte opp alt det gullet som finnes i norsk møbeldesign. Målet er å løfte opp noen av designerne og gi den internasjonale anerkjennelsen de fortjener, sier Tengesdal.

På to og et halvt år med produksjon har de nå ti produkter i porteføljen, med stoler og bord i flere varianter. Mens større møbelprodusenter med egne utviklingsavdelinger og store fabrikker bruker alt fra et halvår til tre år, har Eikund levert ti produkter på under tre år.

– Til å være en liten fabrikk med så få ansatte her ute på Hellvik er det ganske unikt, medgir den daglige lederen.

Storkontrakt

Først ut var Fredrik A. Kaysers ikoniske stol «Krysset» – designet i 1955. Denne ble produsert på 50- og 60-tallet, men da den ble relansert av Eikund ble det i første omgang produsert 55 eksemplarer som er signert og nummerert.

– Valget falt på «Krysset» fordi det er et ikon der ingen andre har denne estetikken og formen. Stolen er fortsatt vår bestselger, både til forbruker- og prosjektmarkedet, forklarer Tengesdal.

I en markedsavklaringsfase viste

de frem de første produktene sine til leverandører og forhandlere, både i Norge og internasjonalt. De ville sjekke om det var interesse i markedet for norsk design og fikk mange gode tilbakemeldinger før de fikk en konkret forespørsel fra hotellkjeden Choice om hvor fort de kunne levere.

– Det eksklusive hotellet At Six i Stockholm skulle stå ferdig om seks måneder og vi måtte komme skikkelig i gang med produksjonen. Men etter seks måneder leverte vi 330 stoler til hotellet. Et veldig kult prosjekt, men også veldig viktig siden det var den første, store kontrakten, sier han,

Omgivelsene

For å kunne vokse raskt og levere store ordre har de inngått et samarbeid med en dansk møbelprodusent. Mens de er fire ansatte som jobber på Hellvik, har danskene 700 ansatte og Eikund kan dermed levere store ordre og oppskalere raskt.

– På sikt vil vi at mye av det unike skal produseres her på Hellvik, men at vi må fordele produksjonen med underleverandører. På et tidspunkt vil vi nok også trenge større lokaler, sier den tidligere fotballspilleren.

– Hvorfor Hellvik?

– Faktisk er det litt tilfeldig, men Frode som var med i starten jobbet som møbelsnekker her. Det er også et naturskjønt område og vi fikk en god historie med Eikund-navnet. Når vi tar med oss leverandører og forhandlere her så er det veldig lett å bli glad i stedet. Skiller seg ut mot andre større og nymoderne industrifelt, mener Tengesdal.

Internasjonal

De første årene har vært heseblesende med mye læring for den unge bedriften. Produktene er for high end-markedet, altså i en kostbar prisklasse.

– Men ser man på alt håndarbeidet som legges ned i hvert produkt, så skjønner man at prisen er deretter, forklarer han.

Derfor er det også kontraktmarkedet som er det største for Eikund, og i særdeleshet det norske. Typiske kunder er hoteller, restauranter og næringsbygg. Utenom At Six i Stockholm har også Amerikalinjen i Oslo flere Eikund-produkter. Hos Michelin-stjernerestauranten Re-naa i Stavanger, er

alt av tre laget av dem. Bord, stoler, bar og skuffer blant annet.

– Med tanke på en ny stjerne i Michelin-guiden, så har jo det gitt oss litt ekstra oppmerksomhet også. Vi har også levert flere møbler til Finansparken i Stavanger, sier han.

For to uker siden deltok de på Stockholmsmessa, en viktig møteplass for alle med interesse for skandinavisk design. Deltakelsen førte til 15 nye kontakter, alle i nye og spennende markeder verden over.

– Her var det flere spennende high end-prosjekter blant annet i New York Og Moskva. I tillegg har vi fått en forespørsel fra Kina. Den alene er verdt rundt to millioner kroner, hvis vi får den, forklarer Tengesdal.

EIKUND AS

- » Eikund AS
- » Etablert: 2016
- » Daglig leder: Jørgen Tengesdal
- » Ansatte: 4
- » Omsetning: 9,3 MNOK (2019)
- » Internett: eikund.com

Håndarbeid er viktig - og det ligger mange timer bak hvert produkt.

Ingen tak

For nå skal de ha volumet opp. Etter tre år med omsetningsøkning, men røde tall, er den daglige lederen klar for å doble omsetningen nok en gang, og forhåpentligvis tjene penger.

– Mye skal gå galt om vi ikke kan klare å ta ut et positivt resultat i 2020. Ting ser veldig bra ut.

De første årene har de vært en oppstarts-

bedrift, men fra nyttår har de definert seg som en vekstbedrift. I dag jobber de med strategien for hvordan de videre skal skalere opp for å bli både størst og best mulig.

Blant annet jobber de med store high-end prosjekter i markeder store deler av verden, som Oslo, København, London, New York og Moskva.

– Dette skal vi ikke nødvendigvis gjøre på kortest mulig tid, vi skal gjøre det med samme

Eikund-kvalitet som alt annet. Samtidig kan vi ikke slakke for mye ned, for det er så stort potensiale der ute som vi må utnytte, sier han.

– Hvor stort?

– Faktisk er det ikke noe tak på hvor stort og suksessfullt dette egentlig kan bli. Vi har laget en god plattform og har 40-50 nye, unike produkter i kofferten som kommer på løpende bånd de neste årene, sier Jørgen Tengesdal.

Sikkerhetsmakulering av
PAPIR // ARKIV // DATA

FRETEx
sikkerhetsmakulering

ER DIN **SENSITIVE**
INFORMASJON I
TRYGGE HENDER?

Kontakt: hei@fretex.no // Telefon: 23 68 11 70

NYE MEDLEMMER SIDEN SIST

TEKNACONSULT AS

Beliggenhet: Stavanger
Kontaktperson: Helge Nilsen, 473 05 239,
helge@teknaconsult.no
Web: teknaconsult.no

Teknaconsult er et rådgivende ingeniørfirma med tverrfaglig kompetanse, lang erfaring og dyktige fagfolk. Selskapet gir privat og offentlig næring gode råd uansett størrelse på prosjektet. Teknaconsult kan gi råd i enten hele, eller deler av prosjektet. Teknaconsult kommer ofte inn i tidlig fase og håndterer prosjektene helt fra idé til ferdigstillelse. Erfaringsmessig høyner det ikke bare kvaliteten, men bidrar også til en mer effektiv ressursutnyttelse. Å benytte Teknaconsult skal gi en reell merverdi. Selskapet har sentral godkjenning inntil tiltaksklasse 3 etter plan- og bygningsloven og er både ansvarlig søker og ansvarlig prosjekterende.

SKANEM STAVANGER AS

Beliggenhet: Stavanger
Kontaktperson: Ingvild Leirvik,
ingvild.leirvik@skanem.com Web: skanem.com

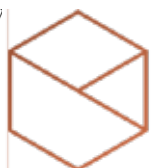
Skanem Stavanger is Norway's largest producer of self adhesive labels. The factory is situated at Forus, a 10 minute drive from the Stavanger city centre and the airport. Being part of Skanem Scandinavia, all printing technologies as well as back-up capacity in periods of peak demand is easily available within the organisation at the same time as customer contacts are handled in Norwegian. Large Scandinavian customers could be supplied from several factories if desired.

FICATE AS

Kontaktperson: Knut Godal, 911 07 600,
knut@ficate.no Web: ficate.no

Ficate bistår eiere, styret, og ledelse med å bygge verdier. Ficate tilfører kunnskap og erfaring. Det kan dreie seg om utfordringer man ikke helt ser eller ikke har kapasitet til å løse selv. Det kan også være at man ønsker en endring av fokus for å møte morgendagens behov. Ficate går inn i bedriften for en avtalt periode – utfører nødvendige endringer nødvendig – for så å få selskapet i riktig retning. Nøkkelen i Ficates suksessoppskrift er kombinasjonen av selskapets individuelle erfaringer og kunnskap. Samt selskapets rikholdige nettverk av kunnskapsrike mennesker som deler deres verdier.

GS OILFIELD SOLUTIONS AS

Beliggenhet: Stavanger
Kontaktperson: Stian Krag
Web: gsos.no

GS Oilfield Solutions AS, is a Norwegian company with wide network and market know how in Europe and US offices having almost 100 years of combined experience in Oil and Gas Industry. GS Oilfield Solutions AS was established October 10, 2016 and in full operation from November 23, 2016. GS Oilfield Solutions AS has established quality system in accordance with ISO 9001 and is registered with Achilles Joint Qualification (ID 61062) and is subscribing to NS1 and NS2 standards. GS Oilfield Solutions offers Resourcing Services in Europe, Middle East, Africa, Far East, South and North America with all type of equipment needed to operate a rig

SAFEROCK AS

Beliggenhet: Stavanger
Kontaktperson: Espen Lea, espen.lea@saferock.no

SafeRock ble etablert i august 2019. Selskapet utvikler sement av geopolymere som reduserer CO₂-utslipp fra sementproduksjon med hele 70 prosent. Løsningen og forretningsutviklingen til Saferock AS bygger på en idé og patent som er utviklet av PhD-studier av Mahmoud Khalifeh og Helge Hodne, UiS. De har industripartnere på laget til å utvikle en brønnsement som skal tette oljebrønner.

PROCON RÅDGIVENDE INGENIØRER

Beliggenhet: Stavanger
Kontaktperson: Arne M. Birkeland
Web: proconri.no

Procon Rådgivende Ingeniører er et frittstående rådgivende ingeniørfirma i bygge- og anleggsektoren. Firmaet ble etablert i 1995. Selskapet er totalt 18 ansatte. Selskapets oppdragsgivere er private, industri, entreprenører, kommuner, fylkeskommunen, etc. Procon Rådgivende Ingeniører er i dag et av de større prosjekteringsfirmaene i Rogaland, og arbeider med mange av de største prosjektene i distriktet. Firmaet er medlem hos RIF, og benytter seg av RIF sin standard ansvarsforsikring. Procon Rådgivende Ingeniører AS er eiet kun av ansatte.

FLUID CONTROL SERVICE AS

Beliggenhet: Sola
Kontaktperson: Irene Haaland
Web: fluidcontrol.no

Fluid Control is a leading service provider for integrated fluid transfer solutions for well intervention, well integrity, pipeline/processing and drilling sectors. The company offer flexible solutions to managing flow control products including new product sale, critical services such as Aftermarket and Repair services, Field and Rental services. Fluid Control's integrated solutions provide value through services, technology and applied competencies, while safely adhering to established standards. We also offer a wide variety of engineering services including: Field troubleshooting, Installation, Commissioning and Start-up.

BOLIGKONSULENTENE AS

Beliggenhet: Sandnes
Kontaktperson: Liv Tone Fredriksen,
466 63 044, livtone@boligkonsulentene.no
Web: boligkonsulentene.no

Boligkonsulentene AS ble etablerte i 2014 og har vokst til å bli Rogalands største leverandør av boligstyling. Selskapet har også en fremadstormende avdeling for interiørarkitektur- og design som jobber bredt og dedikert. Boligkonsulentene sørger for å gi deg kreative og spennende løsninger innenfor interiør- og design. Boligkonsulentene er i dag 5 faste ansatte – boligstylisten, interiørdesigner, prosjektledere og interiørarkitekt.

BYGGMESTER TJENSVOLL

Beliggenhet: Hundvåg
Kontaktperson: Tom Rune Tjensvoll,
Web: byggmestertjensvoll.no

Byggmesterfaget ligger dypt i Tjensvollfamilien. Faget har gått gjennom generasjoner fra før 1940 og gjør familiebedriften til en av de eldste byggmesterfirmaene i Rogaland. Hjertet for faget har gått i arv. Firmaet har nettopp byttet navn fra byggmester Ragnar Tjensvoll, som startet som selvstendig næringsdrivende i 1977. Tom Rune Tjensvoll (sønn) er også byggmester med lang fartstid som tømrer og byggmester og er nå daglig leder. Byggmester Tjensvoll er en bedrift med stor fagkunnskap innen påbygg, nybygg, restaurering av eldre boliger, samt innredningsarbeider.

NYE MEDLEMMER SIDEN SIST

ALU REHAB AS

Beliggenhet: Klepp Stasjon
Kontaktperson: Kjetil Gausel
Web: no.my-netti.com

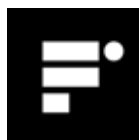
Netti by Alu Rehab ble etablert i 1989 i Sandnes av lokale eiere med bakgrunn fra sykkelfabrikken Øglænd DBS og kjeleprodusenten Polaris. Prinsippet omkring komfortrullestoler representerte en innovasjon og en ny tenkemåte for rullestolbrukere på slutten 80-tallet og begynnelsen av 90-tallet, og ble utviklet av Netti by Alu Rehab og andre skandinaviske produsenter. Under varemerket Netti har selskapet utviklet en rekke typer avanserte rullestoler. Selskapets kompetanse og kunnskap som komfort rullestol spesialist er bygget opp gjennom 25 års erfaring og læring sammen med brukere og fagpersoner. Hovedkontoret ligger på Klepp og arbeider med produktutvikling, spesialtilpassede Netti produkter og salgsteam/kundeservice for EU land ligger i Danmark, og i tillegg er våre salgsteam for Danmark, Sverige, Tyskland og Frankrike organisert fra vår danske virksomhet. Vår produksjonsbedrift i Xiamen, Kina, har skandinavisk ledelse og lager våre volumprodukter. Alle selskaper i Alu Rehab Gruppen er sertifisert iht. ISO 9001 og ISO13485 Medisinsk utstyr.

FRONT INNOVATION AS

Beliggenhet: Stavanger
Kontaktperson: June Kristin Lima
frontinnovation.no

Front Innovation bistår selskap – fra mindre teknologiselskap til større børsnoterte konsern – med å realisere sine FoU- og energiledelsesprosjekter. Front Innovation ønsker å gjøre veien til innovasjon kortere og enklere. Gjennom riktig kunnskap skaper selskapet en trygg prosess og gjennom nærhet skapes tillit. Ved å forstå helheten leverer Front Innovation bedre løsninger. Selskapets mål er at flere gode ideer skal bli virkelighet, og skape reell verdi. Dette krever kunnskap, dedikasjon og ikke minst mot til å forsøke. Front Innovation er stolte av å kunne bidra til at flere realiserer sine ideer.

BIRKEN & CO AS

Sandnes
Liv Pettersen
birkenco.no

Birken & Co ble etablert i 2005 og har nøkkelpersonell som besitter lang erfaring innen bygg- og anleggsvirksomhet. Typiske byggeoppdrag er kai- og havneanlegg, småbåthavner, næringsbygg, MGO- og bulkanlegg i tilknytning til baser. Birken & Co utfører totalentrepriser i hele landet, men fortrinnsvis i Rogaland. Ved forespørsel angående potensielle prosjekt er Birken & Co sin foretrukne driftsmodell å kunne tilby eget design. Byggetekniske løsninger utvikles fortrinnsvis i nært samarbeid med byggherren slik at funksjonskrav blir ivarettatt på en optimal måte. En slik prosess består først i å identifisere funksjonskrav, dimensjonerende forutsetninger og spesielle forhold som gjøres gjeldende for prosjektet. På basis av dette designer Birken & Co sammen med sine konsulenter den optimale byggetekniske løsninger. Birken & Co sin målsetting er å være en fleksibel, seriøs og kvalitetsbevisst samarbeidspartner.

WEPKO

Beliggenhet: Stavanger
Kontaktperson: Lauritz Haringstad Løvø,
llovo@wepco.no
Web: wepco.no

Wepco AS er et maskinerings og mekanisk verksted med lisensgjenger for TenarisHydril, Vam, NOV Grant Prideco og API. Maskineringsverkstedet har moderne CNC maskiner og tilbyr både nyproduksjon og reparasjon av alle typer oljerelatert utstyr. Mekanisk avdeling har agentur på vedlikehold og service på Hydril BOP. Guide Wire anker og løfteanker er Wepco sine produkter som tilbys til subsea bransjen. Wepco ble etablert i 1986 og framstår idag som et av landets mest moderne maskineringsverksteder innenfor lisensgjenging av oljerør og produksjon av pup joints, cross-overs og accessories.

AB SOLUTIONS AS

Beliggenhet: Sandnes
Kontaktperson: Sanita Kronberga
Web: absolutions.no

AB Solutions er en av Norges største privateide servicebedrifter og leverer et stort spekter av tjenester og serviceløsninger. AB Solutions leverer profesjonelle tjenester innen renhold, kantine, eiendomsdrift, hotell, vaktmester og kontorstøtte, det vil si komplette FS/FM løsninger. Selv om vi ikke er størst er vi ofte foretrukket på grunn av vår evne til å gi kunden det som forventes og løse deres utfordringer på en kvalitetsbevisst måte. AB Solutions sitt hovedkontor ligger i Bergen med etablerte regionskontorer i Oslo og Stavanger. Regionkontor i Stavanger leverer tjenester til kunder fra Haugesund i nord til Arendal i sør, med hovedtyngde i Rogaland. AB Solutions har om lag 140 ansatte på serviceoppdrag i vår region. Fra 1. januar 2020 har AB Solutions tatt over driften av toppetasje på Forum Jæren, Jærsikten. Selskapslokalene har en fantastisk utsikt. Dette er perfekte lokaler for kurs og konferanser samt selskap opp til 110 personer. AB Solutions skreddersyr menyen etter kundens ønsket og behov.

NORGE MINING

Beliggenhet: Stabekk
Kontaktperson: Gunnar Holen
Web: norgemining.com

Norge Mining har en klar visjon: å bli en global leder innen henting og utvikling av verdifulle mineraler ved hjelp av moderne og sensitive gruvedriftsmetoder. Norge Mining skaper en arv, og forstår ansvaret sitt som dens portvakt. Hensynsfull gruvedrift er kjernen i Norge Mining sin forretningsmodell – i samarbeid og konstant kommunikasjon med lokale nærmiljøer. Ved bruk av innovasjon og teknologi har selskapet som mål å minimere enhver miljøpåvirkning. I tillegg vil noen av mineralene som hentes, i stor grad bidra til en mer bærekraftig global fremtid.

ANNONSER OG INNSTIKK

Størrelse angitt med BxH.
Prisene er medlemspris.

Helside: 230x310 mm, 194x280 kr. 19.750,-
Halvside: 194x136 mm (liggende) kr. 11.950,-
Kvartside: 194x67,5 mm (liggende) kr. 6.750,-
Innstikk: Pris etter avtale. Fem prosent rabatt for medlemmer.

Dialog er kunsten å tenke sammen

JENS AARUP • leder- og organisasjonsutvikler

Mye kommunikasjon vi omgir oss med i dag, er nærmest å beskrive som en form for bordtennis, hvor vi slår ideer og posisjoner frem og tilbake. Partene i spillet er bare opptatt av seg selv og å vinne kampen, og det går som regel på autopilot.

En av de mest sofistikerte teknologiene som mennesket har utviklet, er evnen til å konversere. Selve ordet betyr «å vende seg mot», og er den naturlige start på å samtale og dele tanker. Men ordene vi bruker er i utgangspunktet tanker, og det er ikke alltid samsvar mellom disse.

Vi trenger språk for å forstå verden, men ord og tanker er ikke tilstrekkelig. Vi må derfor også ha bevissthet om bruken av disse. Og ønsker man å dyrke samtalen, så må man lære seg å stille spørsmål, som kan trekke en ekte samtale eller dialog i gang.

Som lederutvikler gjennom mange år har jeg opplevd utallige konflikter, kriser og misforståelser, som har utviklet seg på bakgrunn av sviktende dialogisk kompetanse. Til tross for gode intensjoner, og det at alle har et potensiale for den gode dialogen i seg, så blir det for ofte maktkamp og vanetenkning.

Samtalen i hverdagen

I alminnelig ordskifte brukes ord som samtale, diskusjon og dialog om hverandre, til tross for at de er forskjellige. Se bare på ordene dis-cutere ≈ rive i stykker og de-battere ≈ slå ned. Og «dialogen» blir lett oppfattet som noe litt tamt og tafatt i forhold til «diskusjon» og «debatt», som produserer vinnere og tapere i takt med kraft og trøkk i virkemidler.

Ser vi på meningsutvekslingen i offentlige og sosiale rom, så er den mer enn noensinne preget av brød og sirkus – hvem heier vi på, hvem vinner og hvem taper? Og politikken som domineres av verbale slåsskampene med politiske motstandere i hver sin skyttergrav. I andre tilfeller blir «dialogen» hindret av eksperter, som mener å ha monopol på sannheten. Selv mellom venner og familiemedlemmer kan dialogen ha vanskeligheter med å vinne frem, for eksempel når personlige interesser kolliderer.

Problemene vi står overfor i dag er så komplekse at de ikke bare kan løses av enkeltpersoner. I arbeidslivet er effektivitet

og demokratiske prosesser helt sentrale, og ord som samarbeid, samtale, inkludering og medvirkning er faste mantra. På samme tid ser vi mye ensomhet på arbeidsplassen, spesielt i møter hvor mange kopler seg ut både fysisk og mentalt. Det hevdes at minst 40 prosent av tiden i møter oppleves som bortkastet. For mange møter, uklar agenda, mye monolog, avsporing, forsvarsmekanismer, lange diskusjoner etc. Mange mekanismer er i sving.

«Når var siste gang du gjorde noe nytt, for første gang»

Jens Aarup

Den gode dialogen

Det er grunnleggende vanskelig å løse opp i konfliktene og bryte ensomheten, hvis ikke dialogen har levelige kår. Og her har ledere et spesielt ansvar, for ledelse handler i første rekke om å skape mening i et fellesskap. Derfor må ledere lære seg dialogisk praksis og gå foran som et godt eksempel.

Ekte dialog er mer enn samtale, mer enn meningsutveksling; dialog er ikke en debatt eller en diskusjon. Etymologien gir en pekepinn: dia betyr gjennom, logos kan vi tolke som mening. Dialogen er kunsten å tenke sammen, og er således i kontrast til både monolog, debatt og diskusjon som handler om å vinne. Dialog er noe man gjør sammen med andre - ikke mot de.

Ikke sjelden ser vi likevel, at det som er ment som en dialog utvikler seg til noe annet, fordi forutsetningene og kompetansen

ikke er til stede. Skepsis, behov for å dominere, misforståelser eller mistillit kan ødelegge – vi faller fort tilbake til diskusjon eller krangel.

For et par år siden arbeidet jeg med et prosjekt omkring 52 ulike arbeidsmiljøutvalg (AMU), hvor min oppgave var å vurdere status på dialogen på samarbeidsarenaen. Det var mye monolog og diskusjon, og partene brukte formøter for å ha en slagplan klar. Ofte stilte vara uten å være forberedt, mange var passive i møtene og bare lyttet (ensomhet) og agendaen var ofte avrapportering. Ingen dialog, refleksjon eller samarbeid på samarbeidsarenaen, så samme resultat kunne være oppnådd ved bare å sende mail til hverandre.

Lederens ansvar

Tilsvarende mekanismer har jeg opplevd utallige ganger i ledergrupper, prosjektgrupper, referansegrupper m.v., hvor man går på autopilot. For mye fokus på hva som skal gjøres, og for lite bevissthet om hvordan, og da sklir den ønskede dialogen fort tilbake til gamle vanemønstre.

Lederskap handler ikke bare om å gå foran, eller å ta de viktige beslutningene. Lederen må gjøre en forskjell i sitt arbeid i organisasjonen, og da trengs kunnskap om hva som holder oss tilbake (tankens patologi) og hvilke dialog prinsipper som må til, for å utnytte den kollektive intelligens.

Med god kompetanse og innsikt omkring dialogen kan ledere legge til rette for og frembringe uventede muligheter. Den gode dialogen kan redusere makt og hersketeknikker og engasjere folk på en helt ny måte, som igjen medvirker til bedre resultater og større gjennomslagskraft. Alle har potensialet i seg til å gjøre dette, og kjernen ligger innen i oss og i vår livserfaring.

Så som leder bør man stille seg selv spørsmålet: «Når var siste gang – du gjorde noe nytt, for første gang?»

Derfor må vi jobbe sammen for samferdsel

ÅDNE KVERNELAND • Styreleder i Næringsforeningen

Samtidig som Eiganestunnelen snart åpnes, Ryfast er ferdig og bussveien for alvor begynner å ta form, er det viktigere enn noen gang at vi står sammen for samferdsel. For fortsatt er det Østlandet som stikker av med flest statlige samferdselskroner, mens vi vestpå fortsatt betaler mest bompenger.

Snart skal det vedtas en ny Nasjonal Transportplan. Det endelige vedtaket gjøres før sommeren til neste år. For tre-fire år siden ble den planperioden vi nå er inne i, vedtatt. Planen ble den gang framstilt som tidenes samferdselssatsing, både på vei og bane, noe det kanskje også var. Store prosjekter, både på Østlandet og på Vestlandet – og ellers i landet. Men mens vi her på våre kanter skulle betale over 30.000 kroner per innbygger i bompenger i perioden fram til 2024, var tilsvarende tall for Østlandet rundt 17.000 kroner. Og mens staten skulle stille opp med knapt 20.000 kroner per innbygger hos oss, var tilsvarende tall 45.000 kroner østpå. Nå vet alle at en rekke prosjekter har blitt utsatt og skjøvet på siden 2017, inkludert Rogfast og flere jernbanestrekninger på Østlandet. Men det er ingen grunn til å ikke forvente at Østlandet vil prioriteres med statlige midler også ved nest korsvei. Vi kan også legge til at Avinor bruker mesteparten av pengene sine til markedsføring av nye ruter i Oslo og Bergen.

Forklaringen

Forklaringen på forskjellsbehandlingen handler om mer enn generøsitet overfor hovedstadsområdet. For det første er mange av prosjektene her vestpå ferjeavløsningsprosjekter, der terskelen for betaling er høy siden alternativet er

fergebilletter til evig tid – om da ikke staten finner på å gi oss gratis ferjer.

Dermed er det, naturlig nok, lettere å akseptere høye bompenger på ferjeavløsningsprosjekter. Hvem vil ikke heller betale ned på en rask og pålitelig tunnel, som om noen tiår blir gratis – enn å være avhengig av en ferje som har blitt dyrere år for år?

I tillegg er mange av de planlagte investeringene på Østlandet jernbane, der staten som kjent tar mer eller mindre hele regningen – alltid. Jernbane er knalldyrt og må i de fleste tilfeller finansieres av staten for å være konkurransedyktig.

Jernbanene på Østlandet utvider bo- og arbeidsmarkedene. Folk skal kunne jobbe i Oslo, men bo lenger utenfor. Men veien er i de fleste tilfeller vår intercity, og vil ha samme effekt for oss som togene i og rundt Oslo. Rogfast er et kroneksempel.

Når vi ikke får våre veiprosjekter fullfinansiert av staten, er det ofte miljøargumentet som blir brukt. Men når bilparken er i ferd med å elektrifiseres, er kanskje ikke det argumentet gyldig lenger?

Samler kreftene

For å samle kreftene, spisse prioriteringene og forhåpentligvis få gjennomslag for de samferdselsprosjektene vi mener er de aller viktigste, kommer Næringsforeningen i Stavanger-regionen

derfor til å lansere sin egen «Næringslivets Transportplan for Rogaland», sammen med Næringsforeningen i Haugesundsregionen. Gjennom vårt hoveddokument vil vi sammen vise hvordan vi vil knytte regionen og fylket sammen og lage en prioritert, helhetlig transportløsning og plan. For en ting er i alle fall sikkert; dersom vi ikke evner å prioritere samlet og helhetlig – vil vi i alle fall tape kampen om de statlige samferdselskronene.

At Næringsforeningene i Rogaland står sammen, vil i seg selv være et sterkt signal til det beste for næringslivet i fylket. Vi skal være etterrettelige, edruelige og seriøse. Det betyr i noen tilfeller at vi må prioritere noe foran noe annet, si nei til noe – for å kunne si ja til noe annet. Og vi må se helheten, både når det gjelder vei, jernbane, havner og lufthavner. Dette er alle byggesteiner som næringslivet vårt er avhengig av, enten vi snakker om E39, E134, Jærbanen, Karmsund havn eller Risavika.

Når planen er publisert, blir det viktig for oss å følge den opp i forhold til politisk ledelse både lokalt, regionalt og nasjonalt. Dokumentet vil danne grunnlaget for debatten om NTP i Rogaland – og forhåpentligvis gjøre at vi får ende bedre gjennomslag for regionens prosjekt og regionens prioriteringer i neste NTP-periode.

«Dersom vi ikke evner å prioritere samlet og helhetlig – vil vi i alle fall tape kampen om de statlige samferdselskronene.»

Ådne kverneland

Guyana – verdens nye oljeprovinc

HÅKON SKRETTING • direktør, Norwegian Energy Partners med ansvar for Arktis, Canada, USA, Mexico, Russland og Kazakhstan.

Når du kommer inn i ankomsthallen på Cheddi Jagan Internasjonale flyplass i Georgetown, er du nødt å se et stort skilt som sier: «Welcome to Guyana, the gateway to green economy». Etter et besøk i den nye oljehovedstaden Georgetown, er jeg fortsatt ikke i nærheten av å forstå hva som er grønt med økonomien i Guyana.

Velkomsthilsenen på flyplassen kan kun oppfattes som et forsøk på å bygge en tidsriktig fasade. Jeg så ikke en eneste elbil. Og det ville heller ikke vært miljøvennlig. Elektrisiteten er produsert tilnærmet hundre prosent på fossilt brensel, og utenfor større bygg står dieselgeneratorene og sviver dag og natt for å holde air condition-anleggene i drift. Og det er en absolutt nødvendighet. I hvert fall for oss som kommer fra kaldere strøk.

Guyana er et fattig land. Brutto nasjonalprodukt per innbygger er bare vel seks prosent av Norges, selv om det har vært en femdobling i løpet av de siste 15 årene. Men nå skal alt gå så mye bedre. Lørdag 18. januar gikk første båtlast med en million fat olje fra det store Liza-feltet med kurs for USA. Og dette er bare begynnelsen.

Guyana grenser til Venezuela i nordvest. Ingen har så mye olje som Venezuela. Det skal ikke så stor fantasi til for å forstå at jordens skaper ikke lagret all olje på den ene siden av grensen og ingenting på den andre. Men det ble boret hele 40 brønner utenfor Guyana og ExxonMobil boret 22 brønner i den lovende Starbroek-blokka utenfor kysten før de endelig fant olje. Når de først gjorde det, så gjorde de det til gangs. Liza-feltet, cirka 190 kilometer ut fra kysten, har ExxonMobil oppgradert i den senere tid til å inneholde over åtte milliarder fat. Det flytende produksjonsskipet Liza Destiny, som utgjør Liza1, er allerede i produksjon. De to neste produksjonsskipene er under bygging. Totalt legges det opp til at Liza-feltet i løpet av fem år vil produsere 600.000 fat per dag. Med en befolkning på 780.000 vil Guyana da ha cirka dobbel så stor produksjon per innbygger som Norge. Og det stopper ikke der. ExxonMobil tror på enda flere produksjonsskip. I første omgang vil landet bare mottatt to prosent royalté av salgsverdien. Men når feltutbyggingen er tilbakebetalt vil dette vokse til 47 prosent. Hva skjer da?

I tillegg har både Tullow Oil og Repsol gjort funn. Tullows funn ble nylig oppgradert til hele 5,3 milliarder fat. Til sammenligning er Johan Sverdrup-feltet,

ifølge Equinors hjemmeside, anslått til 2,7 milliarder fat. Og det er kjempestort. Men ExxonMobil og Tullow har altså over tre Johan Sverdrup-felt å bygge ut.

Bygge landet

Olje kan, som i Norge, bygge landet. Pengene har vi ikke bare satt på bok, men også investert i en velferdsstat mange ikke helt forstår å verdsette. I andre land, som Aserbajdsjan, Venezuela, Nigeria og Angola og så videre, har oljen i stor grad kun kommet de rikeste av de rike til gode, mens landets mange innbyggere forblir fattige. Kan Guyana ende opp slik? Ingen utlending bør i dag gå alene gatelangs i Georgetown etter mørkets frembrudd. Plutselig kan du få en kniv mot halsen og en stemme som sier: «Give me your watch and your mobile». Besøkende til landet har ikke noe særlig med kontanter, men alle har en klokke og en mobiltelefon.

Guyana er ikke der Norge var på 70-tallet. De har ikke noen industrierfaring. De har knapt samme arbeidserfaring eller for den saks arbeidsmoral. Som den lokale SBM-sjefen med en viss frustrasjon sa: «Klokken 12.00 GMT betyr ikke Greenwich Mean Time i Guyana, men 12.00 Guyana Maybe Time». Og det som haster skjer «between today and tomorrow and maybe tomorrow never comes».

SBM har bygget og opererer det første produksjonsskipet og skal operere dette de første 18 måneder, før ExxonMobil overtar. Samme kontrakt har de på det neste og er i forhandlinger om det tredje.

Alle kan lære. For noen vil det bare ta litt lenger tid. Kanskje en generasjon eller mer.

Guyana har et godt utdanningssystem, og mange har tatt seg jobber utenfor Guyana og vil etterhvert se mulighetene i sitt gamle hjemland. Da kommer de hjem med internasjonal erfaring og kan bidra til en positiv utvikling. Men en enslig svale her og der gjør som kjent ingen sommer. Guyana vil være avhengig av at internasjonal industri vil etablere seg i landet. Fordelen landet har i så måte er at det ikke er noen restriksjoner til å føre valuta inn og ut av landet.

En ny mulighet

I januar var Norwegian Energy Partners på besøk sammen med 17 personer fra ti norske bedrifter, og møtte ExxonMobil og flere av deres hovedkontraktører. ExxonMobil jobber aktivt for at mest mulig skal kjøpes i landet. Men når en gikk inn i tallene var det mest catering, dopapir, kontormateriell og andre mindre avanserte produkter som blir kjøpt lokalt. Dette kommer gradvis til å endres. Alt som kan komme fra Guyana vil bli kjøpt i Guyana – gitt at alle forhold ellers er like.

For norsk og annen internasjonal leverandørindustri er Guyana en ny mulighet av størrelse som ikke dukker opp hvert tiår. Det meste er mangelvare. ExxonMobil etterlyste det Jæren har mye av; avanserte maskineringsbedrifter som kan levere det en kravstor kunde måtte ha behov for på kort tid. Logistikkfirmaer florerer. Det samme gjør regnskapsfirmaer, men det er verre å finne de lokale bedriftene som har behov for regnskap og logistikk. I flere år fremover vil de aller fleste større kontakter inngås i Houston, Amsterdam og Singapore og så videre. Men boreservice, driftsservice, vedlikehold og modifikasjoner vil bygges opp lokalt. De som kjenner sin besøkelsestid vil kunne få et godt marked i mange, mange, mange år fremover.

Neppe grønt

Blir det grønn økonomi av dette som det reklameres med når en ankommer flyplassen? Neppe. CO2-utslippet fra internasjonal oljeproduksjon er i gjennomsnitt cirka dobbelt så stort som i Norge. Guyana og dets ledere vil nok være mer opptatt av å tjene penger enn å sette strenge miljøkrav som i neste omgang begrenser lønnsomheten. Så kan en jo håpe på at jeg tar feil. Vi får også håpe at oljeinntektene landet vil få blir fordelt og investert i samfunnet. Uro i forbindelse med kommende valg kan tyde på at de som vinner valget, ser muligheten til å berike seg selv. Mye står på spill. Olje betyr som oftest rikdom. Spørsmål er hvordan den blir fordelt. Olje er politikk.

Ocean Wind?

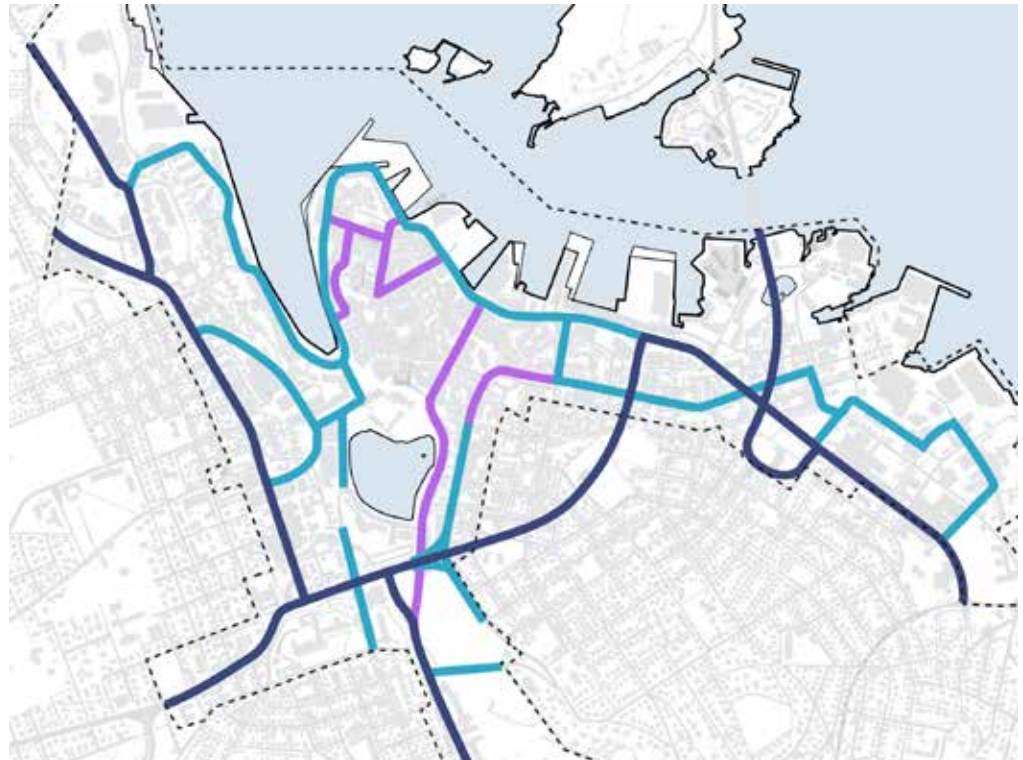
There's a trend blowing through large parts of Northern Europe, and Esbjerg – harbour town on the west coast of Denmark and friendship city to Stavanger – has seized the opportunities this trend brings with it. Esbjerg has become the renewable centre for ocean wind. Billions of kroner, the equivalent to Norway's oil fund, can potentially be invested in infrastructure in the belief that ocean wind will be the main source of energy in Europe. The Norwegian government is sitting on the fence, gazing over turbine free waters, whilst Equinor have far higher expectations to wind power. The company is looking at investing 75 billion kroner over the next four years – most of it abroad. International Energy Agency (IEA) reports indicate that wind power has the potential to cover 30% of Europe's energy consumption by 2050, but only if there is rapid deployment and development in the North Sea region.

Esbjerg harbour, a hub for wind power.

Car-free city centre?

It's a challenging time for the retail industry, and new political plans to make Stavanger city centre car-free will worsen the situation. Many shop owners fear that road closures and one-way streets will affect the retail trade negatively. Potentially Olav V gate, Kongsgaten, Breigata and Kirkegata north risk being closed. The suggested one-way streets are Lars Hertervigs gate and Vågen. A trial period of one year is suggested to test the project. This means limited access to the carparks located in the city centre. After examining some 40 annual reports, Rosenkilden found negative in 47% of the shops in the city centre in 2018.

Most of the roads into city centre will be closed.

In charge of Norwegian oil resources

While riding horseback – preferably with a view over the Andalusian mountain range – Ingrid Sølberg (49) has time to reflect. With the start of a new decade in this oil producing country, reflection is essential. The Norwegian Petroleum Directorate was established in 1972, and Sølberg is the fourth Director general to be appointed. This shows that her predecessors thrived in their roles and they left a solid legacy. The first Director general, Fredrik Hagemann, had his role extended by seven years while waiting for his replacement Gunnar Berge to end his role as Minister of labour and social affairs. That happened in 1996. Berge had the Director general position until 2007, when the Petroleum Directorate appointed Bente Nyland to the role, as the first female Director general. She sat for two terms, and there is no reason why Sølberg shouldn't do the same.

Ingrid Sølberg assumed the position as Director general in January 2020.

Martin Bjerkreim CEO Employ AS.

Permanent employment for freelancers

Employ was founded when four musicians decided to join forces and start a company together. Now they employ 140 freelancers who enjoy shared costs when it comes to insurances, accounting and retirement funds. Running a sole trader or Ltd company can be challenging and expensive on your own. Karl Dag Kjosavik, one of the founders is the Chairman of the board, whilst Martin Bjerkreim, a pianist, serves as CEO.

– 80% of the employees work as musicians, or light and sound technicians, all having worked as freelancers previously. We also have graphic designers and last year we started Employ Psychologist, which as the name implies, hires psychologists. says Martin Bjerkreim.

UPCOMING SCI ACTIVITIES

- 10.03 Hospitality culture
- 11.03 Festival Season
- 17.03 Taxation seminar
- 18.03 High Wind 2020
- 20.03 Stavanger Startup Weekend
- 25.03 Visit Aftenbladet
- 01.04 Entrepreneur2020

More events to be confirmed – remember to check the event calendar.

Stavanger Chamber International (SCI) – The Regions largest International Network

- » Regional welcome programme for newcomers
- » Area Orientation courseday
- » Out Country Orientation course
- » Repatriation Course
- » Cultural awareness
- » Networking
- » Introduction to Norwegian activities and sports
- » Job training sessions for spouses

Contacts: Randi Mannsåker and Inger Tone Ødegård

Gir frilansere fast ansettelse

Da fire musikere kom på idéen om å slå seg sammen til ett selskap ble Employ skapt. Nå har de 140 ansatte som nyter godt av deling på felleskostnader til regnskap, forsikringer og pensjonsparing.

TEKST OG FOTO: LARS IDAR WAAGE

Adrive et enkeltpersonforetak eller aksjeselskap for seg selv kan være tidkrevende og dyrt. Bak idéen sto blant andre Karl Dag Kjosavik, som i dag er styreleder i Employ. Det daglige ansvaret har Martin Bjerkreim, som selv er pianist utenom jobben som daglig leder.

– Employ er et selskap som ansetter tidligere frilansere eller selvstendig næringsdrivende. 80 prosent av de som er ansatt nå driver med musikk, lyd eller lys, altså en stor vekt på kultur. Vi har også ansatte som driver med grafisk design og tekst, og i fjor startet vi Employ Psykolog, som navnet tilsier - ansetter psykologer, sier Martin Bjerkreim.

Overskudd tilbakebetales

I selskapet har de forhandlet frem gode kollektive avtaler innen forsikring og pensjon. De ansatte ansettes etter ordinære prosesser som innebærer søknad, intervju og referanser.

– En enmannsbedrift, eller en med fire ansatte for den saks skyld stiller ikke like sterkt som en med 140 ansatte. Så over tid har vi fått til kjempegode, kollektive avtaler som gir trygghet til de ansatte, sier han.

Alle felleskostnadene fordeles på de ansatte, og selskapet skal ikke gå med et stort overskudd. De har selv satt en grense på to prosent overskudd, og alt over dette tilbakebetales til de ansatte i form av en bonus.

– Alle disse faktorene øker tryggheten og forutsigbarheten for de som gjerne før var frilansere, sier Bjerkreim.

Effektivitet

Da Bjerkreim ble ansatt i 2013 hadde de

20 ansatte, mens de i dag har 140. En jevn og kontrollert vekst og en utvidet administrasjon. De har gått fra én administrativ ansatt til 2,5 årsverk i dag, som inkluderer fire personer samt to avdelingsledere som sitter i Oslo og Bergen.

– Vi har jobbet oss sakte, men sikkert oppover. Vi har utvidet og lært mye samtidig som vi har justert på modellen og skiftet noen systemer. Hele organisasjonen utvikles stadig til det bedre, sier den daglige lederen.

Nye tilknytningsformer i arbeidslivet er noe som er populært. Flere selskaper består av noen få ansatte, og mange er

enkeltpersonforetak. Ved å samle disse innen ett selskap håper de at de kan ta bort noe av det utrygge med å være for seg selv. Med effektiv drift blir også felleskostnadene rimeligere.

– Alle jobber for å få til bedre og mer effektive måter å drive på. Blir vi bedre, så blir det billigere per hode, så sånn sett kan vi jo kalles et kollektiv, mener Bjerkreim.

Lite konkurranse

Selskapet forventer en større vekst inneværende år enn de har hatt de siste årene, men det blir fortsatt i kontrollerte former og de vil ikke åpne opp for alle. Noe

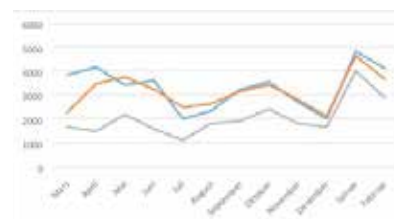

STAVANGER
REKRUTTERINGSINDEKS

Februar 2020

4142

utlyste jobber

Det ble registrert 4142 ledige stillinger i løpet av februar i Rogaland. Det er 11,9 prosent høyere enn tilsvarende måned i fjor. Den gode starten på året fortsetter, med andre ord. Ledigheten, inkludert andelen som er på tiltak, er på 2,7 prosent, noe som er så vidt under landsgjennomsnittet på 2,8 prosent.

	feb.19	feb.20
Ledere	65	69
Ingeniør- og IKT-fag	671	681
Undervisning	361	266
Akademiske yrker	100	169
Helse, pleie og omsorg	607	654
Barne- og ungdomsarbeid	95	68
Meglere og konsulenter	154	182
Kontorarbeid	214	283
Butikk- og salgsarbeid	250	308
Jordbruk, skogbruk og fiske	14	27
Bygg og anlegg	417	563
Industriarbeid	358	354
Reiseliv og transport	179	208
Serviceyrker og annet arbeid	179	218
Uoppgitt	37	92
Totalt	3701	4142

Tallgrunnlaget til rekrutteringsindeksen utarbeides av NAV og presenteres hver måned i Rosenkilden. Indeksen viser hvor mange nye stillinger som ble lyst ut i løpet av hele måneden.

Martin Bjerkreim leder Employ AS som har ansatt 140 personer, hovedsakelig tidligere frilansere innen musikk, lyd og lys.

de mener er ett av suksesskriteriene.

– At vi har hatt fokus på musikk, lyd og lys gjør at jungeltelegrafer jobber for oss, og fornøyde ansatte tipser sine kolleger og venner, sier han før han fortsetter:

– Mange føler de ikke har tid og kompetanse nok til den selskapsmessige driften og ønsker ikke å bruke mye tid på avtaler, regnskap, fakturering og innkreving av penger. De vil drive på med eksempelvis musikken, og bruke kreftene sine på det fremfor selskapsdrift.

Fremtiden ser også lys ut ifølge Bjerkreim. Selv om det finnes flere konkurrenter, så har ingen kopiert Employs suksessformel, enn så lenge.

– Faktisk har jeg ventet lenge på at noen skulle starte opp noe tilsvarende, men det har ikke skjedd. Kanskje vi har en fordel med at vi er litt idealistiske og musikere selv som vil sikre oss og våre kolleger. Vi har jo ingen mål om å tjene gode penger på Employ, avslutter Bjerkreim.

NYTT OM NAVN

SINDRE LILLEDAHL

Ny transport coordinator i Gasum

Sindre Lilledahl startet i Gasum 27. januar som transport coordinator. Han inngår som en del av operasjonsteamet i Supply Chain hvor han får det overordnede ansvaret for koordinering av tankbilleveransene til Gasum (LNG). Dette innebærer planlegging, overvåking og sikring av at leveransene blir utført til rett tid og sted i henhold til kundens krav. Sindre har en BSc i petroleumsløstikk fra Høyskolen i Kristiansund og en MSc i maritime operations and management fra City, University of London. Han har tidligere jobbet innenfor Supply Chain og Shipping innenfor petroleumindustrien i Norge og London. Vi ønsker Sindre velkommen til Gasum!

HANNE KRISTIN AHLSTRØM

Ny senior rådgiver i Vega Consultants

Hanne Kristin Ahlstrøm er ansatt som senior rådgiver i Vega Consultants. Hanne har lang erfaring innen HR, rekruttering, administrasjon, kundeservice og offentlig forvaltning. Hun har og i flere år jobbet med karriereveiledning og veiledning til bedrifter i forbindelse med ansettelser. Kartlegging av bedrifters behov og matching av rett kandidat til rett bedrift er hennes styrke. Hanne er glad i mennesker og brenner for de gode løsningene. Hennes erfaring fra både arbeidsgiversiden og som leverandør av bemanningsløsninger gjør at hun har god forståelse for kundens behov og utfordringer når de skal ansette den rette – enten det er i en fast stilling eller et midlertidig oppdrag.

KJETIL ROSVOLD

Ny sales manager i Nordic Edge

Kjetil Rosvold er ansatt som sales manager i Nordic Edge. Han går inn i teamet som har ansvaret for sponsorer og utstillere til Nordic Edge Expo som i år arrangeres 22. til 24. september i Stavanger. Kjetil har hatt ulike salgroller i ledende selskaper innen industri, finans, og arbeidet lenge hos en av Nordic Edges viktige samarbeidspartnere, Cisco. Han kommer nå fra Stavanger Forum hvor han har inngått i et team som har arbeidet med å få store, internasjonale konferanser til byen.

INELA ELKASEVIC

Ny konsulent i Deloitte

Inela Elkasevic er ny konsulent i Deloitte. Inela er siviløkonom med mastergrad innen økonomisk analyse fra Universitetet i Stavanger (UiS). Hun har operasjonell erfaring fra økonomistilling i et større oljeserviceselskap, hvor hun blant annet har hatt ansvar for å styre og koordinere selskapets rapportering og regnskapsfunksjon innen drilling divisjonen. Inela er ansatt i Deloitte Stavangers nye satsningsområde, Business Process Solutions. Vi tilbyr interimsløsninger og prosjektstøtte til klienter innenfor hele økonomifunksjonen. Vi ønsker Inela hjertelig velkommen til Deloitte.

JONAS BYE

Ny senior IT-konsulent i Dataplan Partner

Jonas Bye startet hos oss i Dataplan IT Partner AS 1. februar 2020 som senior IT konsulent. Jonas har mange års erfaring i IT bransjen og kommer nå fra Upheads hvor han har jobbet som IT-konsulent i 7 år. Jonas vil jobbe med våre større kunder og intern drift, samt bidra til å utvikle våre produktområder.

HENNING BREDE

Ny team lead ship-deliveres i Gasum

Henning Brede startet i Gasum 3. februar som team lead ship-deliveries. Han inngår som en del av operasjonsteamet i Supply Chain hvor han får det overordnede ansvaret for koordinering av shipping-leveranser. Dette inkluderer planlegging, overvåking og sikring av at leveransene blir utført til rett tid og sted i henhold til Gasum sin strategi. Henning har utdannelse innen økonomi, regnskap og ledelse. Han har mange års erfaring innenfor IT og logistikk bransjen, og etter hvert også ledelse innen verdikjeden. De siste fem årene har han vært ansatt i Iron Mountain hvor han var leder for service delivery på Tananger, og de siste årene hadde han ansvar for operations i Norge og Finland. Vi ønsker Henning velkommen til Gasum!

ANNELISE BERGLUND

Ny rekrutteringsrådgiver i Toptemp

Annelise er vår nye rekrutteringsrådgiver i Toptemp avd. Stavanger.

ANNONSER OG INNSTIKK

Størrelse angitt med BxH.
Prisene er medlemspris.

Helside: 230x310 mm, 194x280 **kr. 19.750,-**
Halvside: 194x136 mm (liggende) **kr. 11.950,-**
Kvartside: 194x67,5 mm (liggende) **kr. 6.750,-**
Innstikk: Pris etter avtale. Fem prosent rabatt for medlemmer.

NYTT OM NAVN

VIBEKE LAVIK BJAANES

Ny forretningsutvikler i Validé

Vibeke er utdannet siviløkonom fra BI og NHH, og har i flere år jobbet som konsulent i Deloitte. Her opparbeidet hun seg erfaring fra både offentlig og privat sektor, men med hovedfokus innen olje og gass og de store oljeoperatører. Vibeke har primært erfaring fra prosjektarbeid, både som prosjektkoordinator og prosjektleder. Som konsulent innenfor olje og gass kommer man heller ikke unna arbeid med prosess – og forbedringsarbeid. Hun var også pådriver for å etablere en markedsgruppe hos sin tidligere arbeidsgiver. I Validé skal Vibeke i hovedsak jobbe som forretningsutvikler, det vil si rådgiver for oppstartsselskap, og i tillegg være ansvarlig for gjennomføring av Validé sitt forretningsutviklingsprogrammet, ITSA Start.

INGRID ANNETTE KRISTIANSEN

Ny rådgiver i Skape

Ingrid A. Kristiansen er ansatt som rådgiver i Skape for den nye partnerskapsperioden 2020-2023. Skape leverer rådgiving og opplæring for gründere i Rogaland. Ingrid har utdanning innen økonomi og administrasjon, mediefag og forretningsutvikling. Med mastergrad fra NTNU's Entreprenørskole har hun, i tillegg til å være fulltidsstudent, vært med i to oppstartsbedrifter henholdsvis innen programvare for datainnhenting og teknologi for film og kamera. Hun har deltatt på sommerstudie innen entreprenørskap ved Boston University. Ingrid har også vært ansvarlig for innovasjonscamp ved NTNU i samarbeid med Babson College og European Institute of Innovation and Technology. Vi gleder oss å ha fått Ingrid på teamet vårt.

ALEXANDER SURDAL

Ny konsulent i Deloitte

Alexander har operasjonell erfaring fra ulike controller-stillinger og har deltatt i prosjekter hvor økonomiavdelingen har stått ovenfor et behov for restrukturering og optimalisering, og har ledet avdelingen gjennom dette. Alexander er ansatt i Deloitte Stavangers nye satsningsområde, Business Process Solutions. Vi tilbyr interimløsninger og prosjektstøtte til klienter innenfor hele økonomifunksjonen. Vi ønsker Alexander hjertelig velkommen til Deloitte.

CYNTHIA MYRNES

Ny daglig leder i Relocation

Cynthia Myrnes begynte i Relocation AS i 2012. Hun har jobbet med bolig- og immigrasjonstjenester, interkulturell trening, salg og markedsføring. På denne tid har hun opparbeidet sterke kunderelasjoner, respekt og taklet utfordringen med profesjonalisme, høy kvalitet og service bevissthet. Med sine egenskaper og internasjonale bakgrunn vil hun styrke Relocation AS ytterligere.

ALEXANDER WERMUNDSEN

Ny konsulent i Deloitte

Aleksander Wermundsen er ny konsulent i Deloitte. Aleksander er siviløkonom med mastergrad innen økonomisk analyse fra Universitetet i Stavanger (UiS). Han har tidligere arbeidserfaring fra finansbransjen der han jobbet som kundebehandler i en internasjonal bank. Aleksander er ansatt i Deloitte Stavangers nye satsningsområde, Business Process Solutions. Vi tilbyr interimløsninger og prosjektstøtte til klienter innenfor hele økonomifunksjonen. Vi ønsker Aleksander hjertelig velkommen til Deloitte.

ANNE ADELHEID HAUGEN

Ny administrator i Vega Consultants

Anne Adelheid Haugen er ansatt i Vega Consultants som administrator. Anne har en BA i samfunn og personalledelse, og har jobbet innen både personal, salg og kundeservice. Hennes bakgrunn består blant i annet rekruttering fra A til Å, kompetanseutvikling, personalkoordinering, oppsøkende salg, samt varierende stillinger innen kundeservice. Hun har en allsidig jobberfaring kombinert med en evne til å tenke "outside the box", noe hun vil dra god nytte av i rollen som administrator.

HARALD ÅRSTAD

Ny senioringeniør i Sweco

Harald Årstad er nyansatt i Sweco Stavanger som senioringeniør ved byggavdelingen. Harald har lang erfaring som oppdragsleder og konstruktør for boligbygg, næringsbygg, kontorbygg, kommunale servicebygg og helseinstitusjoner, med hovedvekt på bygg oppført i prefabrikkert betong.

SIGRUN GABRIELSEN

Ny selger i Hytech Personell

Sigrun Gabrielsen er nyansatt hos oss i avdelingen for merkantile tjenester. Sigrun har en lang og allsidig erfaring fra ulike bransjer. Siste årene har hun jobbet som markedsjef i Sandnes Sentrum AS. Sigrun vil i tiden fremover jobbe tett med salgsteamet i Hytech Personell med fokus på nye kunder.

NYTT OM NAVN

OLE FREDRIK BERGSETH

Ny VP sales i Green Mountain

Green Mountain har ansatt Ole Fredrik Bergseth som VP sales for Norge og Europa. Sterk etterspørsel for datasentre er grunnen for at vi nå styrker salgsteamet ytterligere. Bergseth har de siste 10 årene jobbet med salg, salgsledelse og løsningsarkitektur i selskaper som Evry, Peanuts og F5 IT. Han kommer sist fra stillingen som Head of sales i Keystone, og har hatt et spesielt søkelys på digitalisering i olje- og gassbransjen. Bergseth brenner for å skape gode kundeopplevelser, han har verdifull erfaring, en genuin nysgjerrighet og evnen til å forstå kundens reelle behov.

FREDRIK HUSØY ANDERSEN

Ny senior ingeniør i Ambio

Fredrik skal jobbe i drikkevannsavdelingen i AMBIO, og skal arbeide med kursvirksomhet, tredjepartsverifikasjoner, risiko og sårbarhetsanalyser, kundeoppfølging på drikkevannsprøver og faglig support. Fredrik har siden 2006 jobbet som offshore-sykepleier hos forskjellige boreentreprenører og utført tilsynsvirksomhet innenfor næringsmiljø, helse, drikkevann og farmasøytisk tilsyn. Han har utdanning som drikkevannsoperatør for kommunale vannverk, beredskapsledelse, risk management, ledelse i maritime organisasjoner og har en videreutdanning i offshoresykepleie.

SVEIN SUNDALSFOLL

Ny driftsdirektør i TLS-Turf Lighting Solutions

Vi ønsker Svein Sundalsfoll velkommen til TLS i stillingen som driftsdirektør. Svein har blant annet jobbet i Emerson (Roxar), GC Rieber og Accenture. Han har en bred erfaring innen forretningsutvikling, prosjektledelse og internasjonal service og kundestøtte. Etter å ha levert prosjekter og løst kundenes utfordringer i Europa, Midt-Østen, Afrika og CIS-landene, bringer han en variert og internasjonal erfaring til teamet vårt.

ASIM KIYANI

Ny director of business development

Asim Kiyani er på plass i TLS som director of business development, og vi er glade for å ha ham om bord. Hans bakgrunn er fra internasjonalt salg, og dekker områder som IT for energi, maritim og telekom. Han har bred erfaring fra salg mot Tyrkia, Midt-Østen, Afrika og Asia. Asim har et stort nettverk i disse markedene som er viktig for TLS sin videre satsing.

WENKE SØRENSEN

Ny prosjektleder i RA Norway

Vi er strålende fornøyde med å få på plass Wenke Sørensen som prosjektleder i RA Norway. Hun er utdannet byggingeniør og har bred erfaring fra både privat og kommunal sektor innen prosjektering, byggforvaltning og prosjektledelse. Wenke kom fra stillingen som byggingeniør i Gjesdal kommune og vi ønsker henne velkommen til oss.

SUNNIVA LUNDAL HAALAND

Ny ingeniør i Ambio

Sunniva startet som ingeniør hos Ambio As i oktober 2020 etter å ha fullført sin mastergrad i biologisk kjemi fra UiS. Hos Ambio vil hun jobbe som rådgivende ingeniør innenfor drikkevann offshore, med arbeidsoppgaver som blant annet undervisning, rådgivning og risiko- og sårbarhetsanalyser.

HANS OLAV HAUGE

Ny ingeniør og prosjektleder i Sweco

Hans Olav er nyansatt i Sweco som elektroingeniør/prosjektleder i elektroavdelingen. Han kommer fra elektrofirmaet Elektro komfort, der han var ansatt de siste 20-årene. Hans Olav var medeier i firmaet de siste 12 årene og tok del i daglig drift, anbud, prosjektering, kontrakter og økonomi. De siste årene har han jobbet tett med flere kommuner, fylke, Forsvarsbygg og Statsbygg.

BJØRNAR ERFJORD MELING

Ny VA ingeniør i Sweco

Bjørnar er nyansatt i Sweco sin VA-avdeling og har bachelor i ingeniørfag bygg. Bjørnar kommer fra sin stiling som overingeniør hos Statens Vegvesen der han også tidligere har vært ansatt som avdelingsingeniør. Bjørnar har erfaring som blant annet kontrollingeniør drift og vedlikeholdscontrakter, teknisk saksbehandler graveløyver og ledebilsjåfør spesialtransport, byggeleder gjennomføringsavtaler/utbyggingsavtaler.

UTSTILLER PÅ

ONS?

Hva? Hvor?

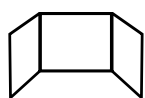
Hvordan?

Hvem? Størrelse?

Budskap? Når?

Hvor mye?

Vi kan messe – snakk med oss!

STAND

PRINT

FOTO

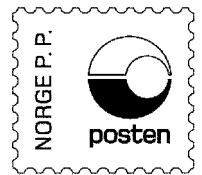
FILM

BITMAP*

M U L T I V I S U A L

Ryfylkegata 22, 4014 Stavanger
51 84 92 30, www.bitmap.no

Returadresse:
Næringsforeningen
i Stavanger-regionen
Postboks 182
4001 Stavanger

N4

NORDBØGATEN 4

TIL SALGS

Unik kontoreiendom på
Holmen i Stavanger sentrum

- Meget attraktiv beliggenhet
- Moderne arkitektur
- Funksjonelle lokaler
- Høy kvalitet
- Fantastisk utsikt
- Terrasser
- Garasje
- 615 m² BTA

Bli eier av et signalbygg i Stavanger sentrum!
Ta kontakt med megler for visning og mer informasjon.

Thomas J. Middelthon 901 34 575 - thomas.middelthon@colliers.no

colliers.no